

Võru Gümnaasiumi häälekandja

DICTUM

juuni 2025 (18)

FACTUM

ÕELDUD-TEHTUD

FOOKUS

Võru Gümnaasium tähistas 2024/2025. aastal oma 10. sünnipäeva. Juubeliaasta tähtsündmused võeti kokku 6. juunil 10.-11. klasside lõpuaktusel, kus jagati auhindu neile, kelle tegemised-toimetamised määrasid aasta näo.

VG aasta teo auhinna pälvisid sel aastal OKSANA AASA, PIRET HORDO, SILJA OTSAR ja ANNE TOLK. Aasta tegu oli traditsioone järgides kantud savitaldrikule (kunstnik Meelis Krigul), kajastades olulisimaid kultuurisündmusi: Hopseri tantsulavastus „Oh seda armastust“, XXVIII laulu- ja XXI tantsupeo „Iseoma“ ettevalmistusprotsess ja pääs suurele peole ning Võru Gümnaasiumi juubeliaasta tähistamine.

MÕIS andis üle lemmikõpetaja tiitliga pärjatud pedagoogidele omanäolise sõbraliku šarži. Õppurite

lemmikuteks osutusid EVA LIISA ANDREJEV, ARGO KÄPA ja MERIT SÜVING.

Tiitli „Hea kolleeg“, mille eesmärk on tunnustada töötajat, kes on oma kaasteeliste silma paistnud kooli põhiväärtuste kandmisel, pälvis tänavu haldusspetsialist ja mentor HELEN KOROL.

SISUKORD

FOOKUS	1
KUIDAS TEIL SEAL LÄHEB?	3
LOENGUD	10
MOODUL	11
SPORT	12
TÖÖVARI	14
KONKURSS	19
ÕPILASFIRMAD	22
VALIKAINED	24
G2 RIIGIKAITSE	31
VARIA	31
SÕNAS JA PILDIS	44

Samade väärtuste kandjaid õpilasi tunnustatakse tiitliga „Perioodi tegija”. III perioodil tõstsid klassikaaslased esile järgmisi kaaslasi:

G1A - HANNALIISA PILLIROOG

G1B - RICO KLAANBERG

G1C - KRETE RUTOV

G2A - JANAR KARRO

G2B - HENRI AUSIN

G2C - SIGRIT PETTAI

12H - BERTA ELYSE PALK

12L - HEIKO JASS KAASIKU

12R - TROND HERMAN MEIER

Tänukirjad said ka headele ja väga headele tulemustele õppinud õpilased. Kiituskirjaga lõpetas OLIVER KEEL.

KUIDAS TEIL SEAL LÄHEB?

KRISTIN AVANS

- lõpetas aastal 2016 hõbemedaliga

Meie, esimese lennu õpilaste gümnaasiumitee oli küllaltki seiklusrohke - igal aastal alustasime uues koolimajas, millest viimase veetsime Võru Gümnaasiumis (Seminari 1). Koolikorralduses oli palju uut, millega kohaneda: tunnid olid pikemad, oli arvestuste nädal ja valikainete süsteem. Kuid kõik see arendas meie kohanemisvõimet ning võimalust proovida erinevaid asju ja saada kogemusi mitmekesistes hariduskeskkondades.

Gümnaasiumiajal oli mul küll üksjagu plaane, mida edasi õppida, kuid jõudsin mitu korda ümber mõelda ning lõpupäevaks valitses peas täielik teadmatumus. Kindel oli vaid see, et lähen ülikooli, aga erialavalikust polnud aimugi. Pärast pikka kaalumist tundus kõige õigem valik matemaatika. Kolisingi Tartusse ning asusin õppima Tartu Ülikoolis matemaatikat. Õpekorraldus oli gümnaasiumist väga erinev, töömaht oli ülisuur ning öötundideni peamurdmine täiesti tavapärane asi. Eks iga algus on raske, kuid päev-päevalt hakkas matemaatika süvendatult õppimine mulle järjest rohkem meeldima ning tundsin, et olen kõige õigemal kohal. Iga päev sain tundide kaupa tegeleda erinevate matemaatikaharudega, millest mul varem aimugi polnud. Õpingute ajal tegin ülikooli juures erinevaid lisatöid: koostas ülikooli matemaatikaainetele Moodle'i teste, tõlkisin loengukonspekte inglise keelde ja töötasin praktikumijuhendajana.

Minu võistlustöö meemikonkursil „Matemaatika on...“ (2021)

Kui oli omandanud bakalaureusekraadi, pakkus ülikool mulle võimalust minna matemaatilise modelleerimise üritusele Prantsusmaale, kus osalesid tudengid Euroopa ülikoolidest. Nädal aega lahendasime gruppides reaalelulisi probleeme. Pärast bakalaureuse lõpetamist polnud mul kavatsust õppimist lõpetada ja jätkasin Tartu Ülikooli magistriõppes matemaatika-statistika erialal. Sel ajal valmis ka uus Delta õppehoone, kuid kahjuks ei õnnestunud seal palju viibida, kuna Covid-19 seadis kõigele piirid.

Modelleerimise üritusel Prantsusmaal (2019)

Pärast magistrikraadi omandamist jäin Tartusse ja suundusin tööle biostatistikuna ettevõttesse IQVIA. Tegelesime erinevate ravimiuuringutega, kus fookuses olid IV faasi uuringud. See tähendab, et analüüsisime ravimeid, mis olid juba turule tulnud, ning uurisime nende kõrvalmõjusid. Eriti huvitav oli teha koostööd suurte ravimifirmadega, mis Covid-i-puhangu tõttu olid sattunud suure tähelepanu alla, nagu Pfizer või AstraZeneca. See andis juurde ka meditsiiniteadmisi, eriti ravimite osas. Pärast kahte tööaastat jõudsin aga selgusele, et statistika ei ole ikkagi see, millega soovin pikemalt tegeleda.

Pärast IQVIast lahkumist üritasin leida endale sobivamat suunda. Tahtsin edasi töötada andmetöötusega ning sain tööle ettevõttesse Wizon andmeanalüütiku/arendajana, kus olen praeguseks töötanud üle aasta. Kuna kontor asub Tallinnas, teen iga päev kaugtööd. Wizonis tegeleme andmelahendustega - arendame andmeaitasid, teostame ärianalüüsi ning loome uusi andmeanalüütika lahendusi. Kliente on igast valdkonnast ning tööpõld on lai, alustades finantsandmetest ja lõpetades keskkonnateemadega. Töö on põnev ning arendav, saab rakendada ka matemaatikateadmisi ning koos kolleegidega käia meeldejäätavatel ühisüritustel.

Gümnaasiumiajal tegelesin rahvamuusikaga ja teen seda aktiivselt edasi. Mängin mitmes kollektiivis ja kapellis, õpin võimalusel uusi pille. Tänu kapellimängule olen saanud palju esineda ning ka maailmas ringi reisida. Kõige kaugem reis oli eelmisel aastal festivalile Tšiilisse, kus saime näha imelist loodust, kohalikku kultuuri ja tutvuda uute inimestega.

Kooliajal mõtlesin tihti, miks peame kõiki aineid nii süvitsi õppima, kuid nüüd igatsen sageli koolitunde ja erinevate teemade kohta teadmiste omandamist. See on tegelikult

väga tore ja rikastav. Tulevastele õpilastele soovin julgust proovida uusi asju, nautida õppimisprotsessi ja mitte karta teha vigu, sest just nendest õpime kõige rohkem. Haarake kõikidest võimalustest kinni, et hiljem ei kahetseks seda, mis tegemata jäi.

Kolleegidega talvepäevadel (2025)

Tšiilis kohaliku kollektiiviiga (2024)

Fotod: Kristin Avansi erakogu

VANESSA HELM

• lõpetas VG aastal 2019 kuldmedaliga

Usun üsna kindlameelselt sellesse, et sõnadel on eriline vägi, mistõttu mäletan, et kuus aastat tagasi gümnaasiumi lõpualbumisse sissekannet kirjutama asudes ei tahtnud ma oma tulevikuplaane avaldades liiga täpne olla. Kes oleks osanud arvata, et umbmäärasead read „Kelleks tahan saada, kuidas ja kus elada? Nendele küsimustele ma veel täpset vastust anda ei oska. Kui me aga mõne aasta pärast kohtume...” osutusid hoopis ähmaseks teetähiseks, mis on mind toonud tänasesse päeva?

Viimaste aastatele tagasi vaadates võib kõige kaalukamate sündmustena välja tuua bakalaureuse-õpingute lõpetamise füsioteraapia erialal ning sellele järgnenud paarikuulise madalseisu, mil tundsin, et olen

karjäärivalikuga korralikult ämbrisse astunud. Tagantjärele mõeldes peitus selles negatiivse varjundiga avastuses palju head, sest olin sunnitud aja maha võtma ning mitmed oma varasemad unistused ümber hindama. Märksa eneseteadlikumana asusin 2023. aastal, pärast lühiajalist pausi ülikooliõpingutest, omandama magistrikraadi ajaloo- ja ühiskonnaõpetuse õpetaja erialal. Olen selle teisi rabanud sammu üle tänaseni erakordselt uhke, kuid ei salga, et olen kohanud ka palju umbusku ning sel põhjusel pidanud ennast pidevalt tõestama. Raskustele vaatamata tunnen, et minu lugu väärib jagamist, kuivõrd näitlikustab üsna hästi, kuidas esmased tulevikku puudutavad otsused ei pruugi veel kogu elukäiku paika panna. Tegelikult on küllaltki ilmne, et igasugused kogemused võivad avardada silmaringi ning pakkuda väärtuslikke õppetunde – seda isegi juhul, kui käegakatsutav mõju ei ilmne kohe. Näiteks olen füsioteraapia erialale leidnud rakenduse selliselt, et käin regulaarselt rühmatreeninguid läbi viimas, mis pakub magistriõpingutele mõnusat vaheldust ning laeb mind positiivse energiaga. Kas ma saan tulevikus õpetaja ja treeneri rollid ühendada? Eks näis, kuidas sellega läheb! Teine variant on, et kogemused lisanduvad pagasisse lihtsalt uue hobina, mis on samuti tänuväärne, või osutuvad kasulikuks alles paarikümne aasta pärast.

Kui endelised sõnad on taaskord kirja saanud, soovin lugejatesse süstida julgust kuulata oma südamehäält ning vajadusel astuda mõni samm tagasi, et oma võimalusi selgemini hinnata. Mõistagi on eriti hea, kui sellel teekonnal on kaasas mõni sama eluvaatega kaaslane, nagu minul on selleks gümnaasiumiaegne pinginaaber, kes on ühtlasi endiselt mu parim sõbranna, või tekib muul moel võimalus end ambitsioonikate inimestega ümbritseda. Teadupoolest võivad head suhted sillutada teed erakordselt põnevatele võimalustele!

Foto: Vanessa Helmi erakogu

SAARA DENISOV

- lõpetas 2020. aastal kuldmedaliga

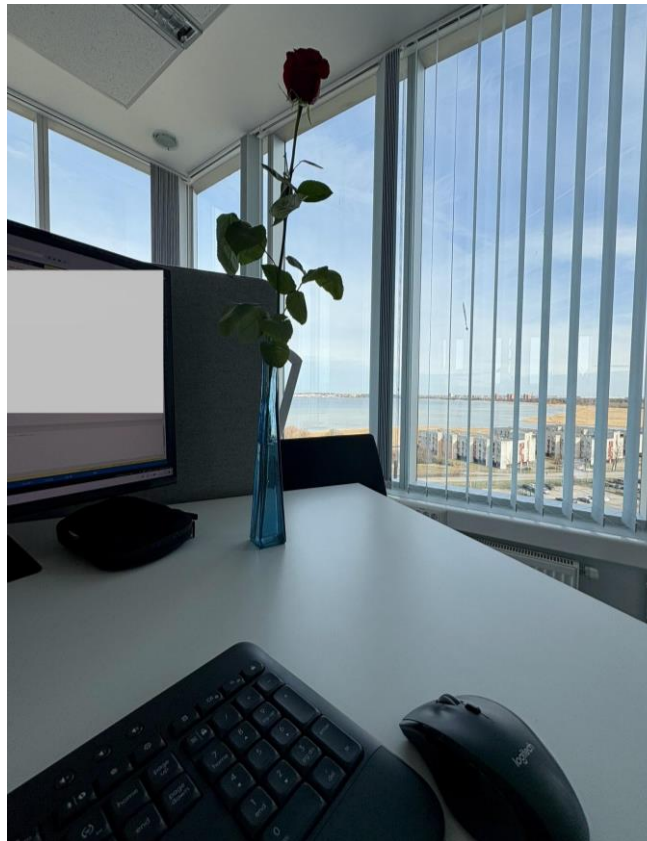
Teadsin juba gümnaasiumis, et tahan tarkvaraarendust õppida. Ilmselt oli mind lapsena tugevalt raputanud ja hämmastanud see, kui Hollywoodi filmides IT-inimestel arvud ja suvalised tähekombinatsioonid musta taustaga ekraanil ringi jooksid, ja sealt tekkis tung ka ise sellist maailma mõista. Võrdlesin erinevate IT-õppekavade sisu ja valisin neist IT-süsteemide arenduse õppekava TalTechis.

Ehkki õppisin ülikoolis juurde palju erialaseid oskuseid, siis Võru Gümnaasiumiga võrreldes ma natuke pettusin ülikoolis. Mingit rolli mängib kindlasti ka see, et osast ülikoolielust jäin ilma tol ajal kehtinud piirangute ja distantsõppe tõttu. Tudengiorganisatsioonides osalemine oleks ka eriolukorralisel ajal üks vähestest põhjustest rohkem kui mõni tund päevas koolimajas aega veeta.

Üle poole minu kursusel alustanutest jättis peagi kooli pooleli või vahetas eriala. IT-s on üsna tavapärane ka praktilt kohe edasi täiskohaga tööle asuda ja kool lõpetamata jätta. Minagi kaitsesin lõputöö ära alles eelmisel semestril. Bakalaureusekraadi vormistamine mulle praegu töökohtade valiku ega palga osas midagi juurde ei andnud. Aja jooksul omandatud oskused ja teadmised paistavad tööturul diplomist tähtsamad olevat. Minu meelest on heaks tasakaaluks edasiarenemise ja töötamise vahel leida töökoht, kus õnnestub iga päev kolleegidelt midagi juurde õppida.

Praegu töotan *full-stack*-arendajana äritarkvara arendavas ja müüvas firmas, kus tegelen peamiselt finantsmooduli arendustega. *Full-stack* tähendab seda, et arendan nii eesrakendust (kasutajaliides) kui ka tagarakendust (äriloogika ja andmebaas). Tavaline tööpäev

sisaldab koodi kirjutamist ja probleemide kallal nuputamist, aga ka koosolekuid ja kolleegidega suhtlemist. Arendaja puhul on tähtis keskendumisvõime ja täpsus, minu hinnangul ka eneseväljendusoskus olenevalt töökohast kas siis eesti või inglise keeles. Mulle väga meeldib mu töö. Kuigi jõudsin juba kooliajal omajagu iseseisvalt programmeerida, sain alles töökohal aru, et mu erialavalik oli õige. Kui arendusmeeskonna kolleegid mõnel hommikul kontoris vaikselt oma monitoride taga mõtlikult nohisevad ja klaviatuuril klõbistavad, siis tunnen, et olen omade keskel.

Igapäevane plats

Minu arvates on tähtis arvestada lisaks õppekava sisu meelepärasusele ka seda, milline on selle ameti töökeskkond. Tasub mõelda, kui tähtsal kohal on sinu jaoks igapäevatöös suhtlemine, ringi liikumine, rutiin, pinge või näiteks oma töötundide valimise võimalus. Ülikooliõpingute alguses proovisin kooli kõrvalt ka füüsikaõpetaja ametit ja sain kiiresti aru, et näiteks toimetulek piiramatu tööhulgaga ja samal ajal tavaklassis õppivatele hariduslike erivajadustega lastele õige abi osutamine polnud minu oskuste pagasis. Ehkki ma õpetajana kaua vastu ei pidanud, soovitan kindlasti olla julge ja võimalustest haarata, selleks et kasvõi iseend paremini tundma õppida.

2022, Veneetsia ->

Olen pärast gümnaasiumiaastaid just enda avastamist silmas pidades ka rohkem ringi reisinud. Kõige põnevamad on seni olnud Maroko-reis ja mitmenädalane autosõit mööda Euroopat. Järgmisena on plaanis oma silmaga üle vaadata Gruusia ja Armeenia ning suvel Skandinaavias ringi matkata. Hiljuti matkasin ka Võru Gümnaasiumi 10. sünnipäeva kokkutulekule ja selle üle oli nii hea meel. Aitäh ja palju õnne!

2023, Marrakesh

Fotod: Saara Denisovi erakogu

KARMEL ADER

• lõpetas aastal 2020 hõbemedaliga

Pärast gümnaasiumi lõpetamist alustasin õpinguid Tartu Ülikoolis majandusteaduse erialal. Esimesel aastal oli meil palju kaugõpet ja tänu sellele sain ma tihti olla Võru kodus. Järgmistel aastatel veetsin juba rohkem aega Tartus ja kogesin tõelist ülikoolielu. Alguses tundus Tartus elamine minu jaoks hirmutav, aga selle tegi lihtsamaks kõige parem korterikaaslane - ka Võru Gümnaasiumi vilistlane - Getriin Meister.

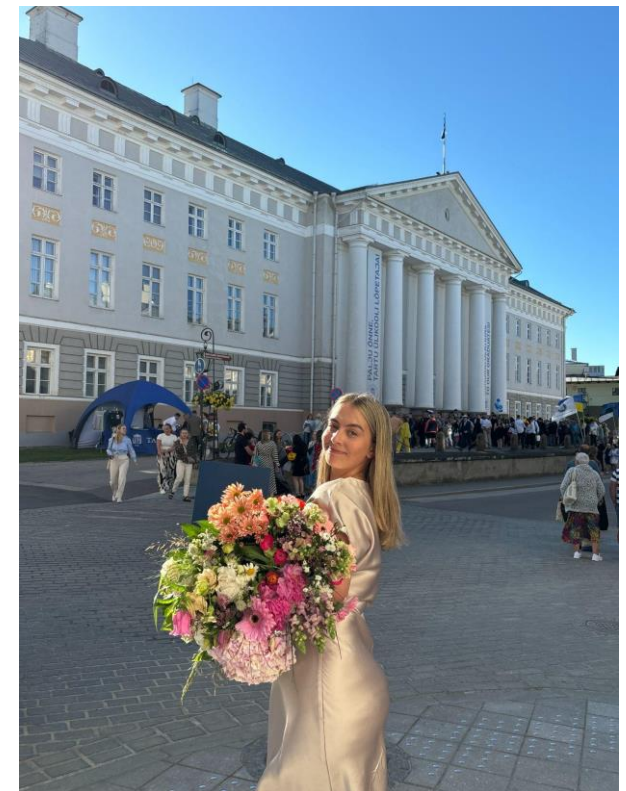
Majandusteaduskonna õpe toimub Delta hoones, mis on väga kaasaegne ja mugav keskkond. Õnneks leidsin kursuselt kohe paar uut sõbrannat, kes tegid õpingud põnevamaks ja lihtsamaks. Majanduses puutusin kokku nii poliitika, raamatupidamise kui ka turundusega ja just viimane teema pakkus mulle enim huvi. Praktika tegin samuti turundusvaldkonnas, ettevõttes Balbiino. Suve jooksul praktiliselt olles sain välja pakkuda uusi ideid tootearenduseks ja sotsiaalmeedia postitusteks. Lisaks oli mu sügavkülm kogu suve jäätisi täis. :)

Ülikooli teise aasta kevadel otsustasin võtta kõrvaleriala, sest olin läbinud kõik turundusalased ained ning peaeriala laiendamine ei tundunud minu jaoks õige samm. Valisin ajakirjanduse - täiesti uus keskkond ja teised inimesed. Selle sammu tõttu pidin võtma vaheaasta, kuna erinevate õppekavade ained kattusid mõnes asjas, nii et õpingud kestsid nüüd hoopis neli aastat. See kõik oli nii hirmutav, aga samas ka põnev, tagantjärele mõeldes kõige parem otsus.

Läbisin ajakirjanduse kõige keerulisemad ained, mida juhendas Priit Pullerits. Iga nädal pidin välja tulema uue uudisega, käima inimesi intervjuuerimas üritustel ja

tänaval, nii diktofoni kui ka kaamerapildiga, osalema Delfi meediapäeval ja palju muud. Kõige selle juures oli mulle väga suureks toeks kursuseõde Cassandra Piirioja, kes on samuti Võru Gümnaasiumi vilistlane.

Bakalaureusetöö kirjutasin viimasel aastal ikkagi majanduses. Uurisin praktilise katsega, kuidas bännerreklaamis kujutatud emotsioonid mõjutavad kliendi emotsioone. Selleks koostas tehisintellekti abil emotsioone sisaldavad reklaamid ja tegin katseid nii TÜ raamatukogus kui ka Deltas. Jällegi väga pingeline, kuid huvitav kogemus. Kõige keerulisem oli tulemuste analüüs, kuid õnneks sai töö õigeaks ajaks valmis ja kaitstud. Eelmise aasta, 2024. aasta kevadel lõpetasin Tartu Ülikooli.

Pilt: Tartu Ülikooli lõpetamine

Erialase töö leidsin mõni kuu pärast ülikooli lõpetamist. Sain Hüpoteeklaen AS laenuhalduri assistendiks. Minu igapäevasteks tööülesanneteks on näiteks laenuaotluste analüüs, andmebaasides päringute tegemine, koostöö kinnisvarahindajatega ning notari juures tehingute sõlmimine. See kõik on minu jaoks veel täiesti uus ja põnev kogemus. Õnneks on mul olemas mentor ja tugev väljaõpe, sest tegu on ikkagi mu esimese erialase töökohaga. Samuti on mul väga toredad töökaaslased, kelle seas on ka minu majandusteaduse õpingutel saadud sõbranna, seega saan tekkida võivatele küsimustele kindlasti vastused.

Hüpoteeklaenu kollektiiv

Ülikooliaastatel avastasin enda tõelise kire - reisimise. Varasematel aastatel ei reisinud ma peaaegu üldse, sest pidasin seda väga keeruliseks. Nüüd naudin ise reise planeerimist ja ajakava viimse detailini lihvimist. Poiss-sõber ütleb vahepeal naljaga pooleks, et peaksin tulevikus avama oma reisibüroo. 2024. aastal jõudsin käia Tšehhis, Maltal, Itaalias, Poolas, Taanis ja Türgis. Itaalias külastasin juba gümnaasiumiajal unistuste sihtkohaks olnud Positano linna.

Unistuste sihtkohas Positanos

Fotod: Karmel Aderi erakogu

KARL JÖRGEN LÖÖPER

• lõpetas aastal 2020 hõbemedaliga

Et kõik ausalt ära rääkida, tuleb alustada algusest ehk selle kirjutise raames Võru Gümnaasiumist. Mäletan, et kui ma 10. klassi astusin, siis oli minu näol tegemist ikkagi korraliku rüblükuga (mitte et ma praegu oluliselt rahulikum oleks). Küll aga õpetas Võru Gümnaasium konstantset rõõprähklemist paremini suunama. Lõpptulemuseks jäid hõbemedal, aasta õpilasesinduse juhina, Võru linna aasta noore tiitel, roll muusikalis „Grease” ning tiitlid õpilasfirmaga (haridusministrile hallitanud vetikapallide saatmise kiuste). Võib rahule jääda.

Paar nädalat tagasi vilistlaspeole sõites mõtlesin, mis võiks olla parim asi, mille ma gümnaasiumist kaasa sain. Üsna kiiresti jõudsin selgusele, et selleks on sõpruskond - umbes kümnekonna klassikaaslasega suhtlen tänaseni iga nädal. Mõtlesin ka selle peale, kuidas nemad möödunud kaheksa aasta, ühisreisi, iga-aastaste jõuluõhtute ning tehtud lolluste mõjul muutunud on. Midagi justkui oleks, aga samas nagu pole ka ... Eks järgmise kaheksa-aastaku pärast mõtlen uuesti, kallistused igatahes.

2020 jõuluüritus Meenikunno rabas, erakogu

Pärast lõpetamist tekkis mul suurepärane idee minna otse ülikooli ning jätkata akadeemilisel laineharjal surfamist. Tutkit! Pea kogu bande otsustas kohe ajateenistuses ära käia ning ega minagi saanud teisiti teha. Tagantjärele võin öelda, et otse kaitsevække minna oli ainuõige otsus – ülikooliajal või pärast lõpetamist selle teekonna ettevõtmine tundub kohutav idee. Nii seisingi koos teistega sumedal juulikuu päeval Kuperjanovi värava ees, lehvitasin emale aidaa ning astusin väravast sisse. Maandusime koos klassivendadega ühiselt miinipildujapatareis ehk eeldused meeleolukaks aastaks olid loodud.

Eredaimateks mälestuseks jäävad ilmselt meeldiv 115-kilomeetrine jalutuskäik Võrumaa metsades ning ahastus Gregor Reinbergi näol pärast ma-ei-tea-mitmenda linnaloo koroonaviiruse tõttu tühistamisest. Kuna ühel hetkel nägid tegevvälased minus midagi potentsiaalitaolist (ja tahtsid minust vahelduseks rahu saada), jõudsin ma keset teenistust aspirantuuri rühmaüleva kursusele. Teenistuse lõpuks tõi see kaasa lipniku auastme reservvääs. Täna seks olen pärast paari õppekogunemist saanud uue tiitli – nooremleitnant.

Pärast kaitseväge oli käes aeg minna ülikooli. Lugesin inspiratsiooni ammutamiseks eelmise Dictum Factumi medalistide seiklusi, sain aru, et minu erialavaliku-lugu saab olema üsnagi igavapoolne. Nimelt otsustasin ma juba põhikooli lõpus, et minust peab saama insener. Muidugi ei olnud mul siis veel vähimatki aimu, mida üks insener teeb, aga otsus on otsus. Õppekavasid takseerides jäi silma Tallinna Tehnikaülikooli tootearenduse ja robotika õppekava. Kuna tõdesime kaitsevääst leitud sõbraga, et pärast aastast kahekümne poisiga koostelu ning igaõist norskamissümfooniad tundub neljainimeseline ühikaboks hääberina, olid kõik ootused ülikoolile eos kõrged (PS –

ühikasse kolimine on üldkultuuriline soovitus – ühikaelu on punk).

Võrust Tallinnasse ümberasumine oli alguses harjumatu. Linn on mitukümmend korda suurem, ühis-transpordigraafik virutab esimesel kuul korralikke maksahaake, elutempo kiirusest rääkimata. Sellega aga erinevused piirduvad. Esimestes kõrgema matemaatika loengutes enda ümber Tallinna eliitkoolide õpilaste horde nähes tekkinud küsimus, kas ma olen ikka õiges kohas, lahenes kiiresti. Siinkohal tahan tänada Piret Hordot ja kinnitan kõigile, et Võru Gümnaasiumis saab päriselt ka tipptasemel hariduse.

Esimene ülikooliaasta möödus matemaatika, füüsika, programmeerimise ja teiste inseneriala baasainete õppimise lainel. Lisaks sain vastuse pikalt painanud küsimusele, mida insener tegelikult teeb. Vastus on väga lihtne – kõike. Kui lubada endale üks mõtteharjutus ning vaadata ruumis ringi, siis absoluutselt kõik nähtav on inseneride tehtud: seinad on projekteerinud ehitusinsener, ekraanilolev digileht on võimalik tänu tarkvarainsenerile, taskus oleva mobiiltelefoni jaoks on loonud eelduse elektroonikainsener ja keldris suve ootava jalgratta raami on disaininud mehaanikainsener.

Bakalaureuse teine aasta sisustasin just mehaanikainseri ametit silmas pidades. Teise aasta keskel tekkis aga esimene komistuskivi – kuigi soov inseneriks saada ei hääbunud, sain ma aru, et kindlasti ei taha ma olla mehaanikainsener. Asju pooleli jätta on nõme, seega pidasin ma kõik nõutud mehaanikaained vastu, kuid võtsin juurde informaatika kõrvaleriala. See sobis mulle tunduvalt rohkem ning kolmandal aastal peeriala valides langes liisk nagu iseenesest robotika kasuks. Viimane aasta bakalaureuses oli vaieldamatult kõige huvitavam. Puutusin

ohtralt kokku mikrokontrollerite programmeerimise, tehisintellekti, asjade interneti ning üleüldiselt robotikaga seotud projektidega. Omamata illusiooni, et väljatoodud märksõnad tekitaksid kõigis sarnast eufooriat, soovitan huvilistel kuulata tudengiraadio taskuhäälingut. Sisestades otsinguribale märksõnad „tudengiraadio“, „robotika“ ja valides kolmanda episoodi, on võimalik minu ja ühe Tehnikaülikooli lektori erialast laterdamist kuulata peaaegu tund aega.

Ülikooli esimesele astmele tõmbasin joone alla lõputööga „Robotiseeritud koordinaatlaa liidestamine IoT kauglabori keskkonnaga“. Maakeeli tähendab see joonistava roboti kontrollimist kaugjuhtimise abil. Tõenäoliselt meeldis ainult tänu silmatorkavale vuntsile mu lõputöö kaitsekõne komisjonile piisavalt, et mind probleemideta aktusele lasta. Esimene ülikooliaste läbitud *cum laude*.

Bakalaureuse lõpp. Foto: Tallinna Tehnikaülikool

Sellest sügisest jätkasin oma inseneriteekonda magistriõppes riistvaraarenduse ja programmeerimise õppekavas – kooliks ikka TalTech. Suures pildis on kõik sama, ainult ained on pisut keerukamad ja

inseneriteaduskond on vahetunud infotehnoloogia teaduskonnaga.

Lööprähklejana (huumori kõrgem pilotaaž, ma tean) on omajagu tähelepanud saanud ka koolivälised tegevused. Ilmselt on kõige ajakohasem välja tuua tudengiprojekt Solaride, mille tarkvaratiimi olen kuulunud juba poolteist aastat. Solaride puhul on tegemist interdistsiplinaarse haridus- ja koostööprojektiga, mille eesmärk on ehitada päikeseauto, et võistelda iga kahe aasta tagant Austraalias toimuvatel maailmameistrivõistlustel. Lõbus fakt - minu tiimiga liitumise juures mängis suurt rolli enne mind mõisnikuametit pidanud Getrin, kes samuti Solarides tublisti vägesid juhatab. Tarkvaratiimi ülesanne on arendada auto juhtimissüsteemi. See, kuidas/kas projekt õnnestunud on, selgub juba käesoleva aasta augustis. Maailmameistriks ei ole mul veel kahjuks olnud õigust ennast nimetada - äkki viimaks!

Lisaks insenerimaailmale ei ole ma jätnud oma esimest armastust - mängin jalgpalli (viimasel ajal küll katkendlikult) Tallinna FC Zapoosi võistkonnas. Kõrghetk oli vaieldamatult 2023. aasta Väikeste Karikavõistluste finaalis A le Coq Arenal (lapsepõlveunistus!) 1374 silmapaari ees mängida - meeletu elamus. Kuna ülikoolist rääkides pakkusin välja lisakuulamist, siis sel korral pakun välja lisalugemise. Miski ei võta Zapoosi, jalgpallikirge ning selle tähendust paremini kokku kui 2023. aasta Eesti spordiajakirjanduse üheks parimaks artiklits nomineeritud Martti Kallase kirjutatud „Ühest kõrvast kurt, roosa vein ja üleskutse härra Pohlakule ehk Kuidas ma kolmapäeva õhtul Lasnamäel käisin“.

Zapoos koos fännidega pärast karikafinaali. Foto: Katarina Peetson

Sarnaselt jalgpalliga ei saa ma kuidagi lahti ka gümnaasiumiajal taasavastatud koorilaulukirest (aitäh, Silja!). Mäletan siiani, milliseid emotsioone ma 11. klassis laulukaare all kogesin, ning laulupeolt puudumine lihtsalt ei tule enam kõne alla. Kuigi vahepeal proovisin häält ka Eesti Meestelaulu Seltsi üle-eestilises noormeestekooris, siis tänaseks olen tagasi Kaari Kattai juhendatavas Võru Noortekooris.

Kolmas lahutamatu paar oleme mina ja mälumäng. Kunagi Võrus kord kuus harrastatud hobist sai Tallinna võimaluste toel pea iganädalane kohustuslik meelelahutus. Tänaseks on hobist välja kasvanud väike igakuine lisateenistus. Minu debüüt-mälumängusari tähistas paar kuud tagasi esimest aastapäeva, teine teeb oma esimesed sammud märtsi lõpus.

Lisaks eelnevale olen uhke üliõpilaskorporatsiooni Revelia liige ning (tudengi)töötan spordistatistikat ning -ennustusi koondavas ettevõttes. Sügisest on plaan minna lõpuks täiskohaga erialasele tööle.

Vist saigi kõik ausalt ära räägitud, on aeg lõpusoovitustega otsad kokku tõmmata. Kui kellelgi tärkas mõne puudutatud teema vastu huvi, siis minuga võib alati sotsiaalmeedias kontakteeruda. Ilmselt peate taluma mõnda üpriski halba humoorikakatsetust, aga kindlasti annan väljakannatamise kompensatsiooniks kaasa oma parimad nõuanded. Seniks aga esimesed kuus mõttetera, mis mulle seda kirjatükki kell kolm öösel lõpetades pähe hüppasid.

- Sotsiaälvõrgustik on meeletult oluline, suhtle-suhtle-suhtle.
- Ära eelda midagi, kontrolli.
- Sinu vaimne tervis on prioriteet.
- Kustuta TikTok ära!
- Ära võta ennast liiga tõsiselt.
- Planeeri efektiivselt oma aega, et sa ei peaks kell kolm öösel kirjatükke lõpetama.

Kergendust tundmas pärast öise kirjatöö valmimist, erakogu

LOENGUD

KÜLAS OLİ MEEDIASPETSIALIST

LISETTE TEPPÖ, G2C

29. jaanuaril 2025 külastas meie kooli Gretel Juhansoo, kes on Tartu Ülikoolis meediapädevuse spetsialist, kes rääkis väga olulisel teemal – „Kas meedia mõjutab meid või mõjutame meie meediat?“.

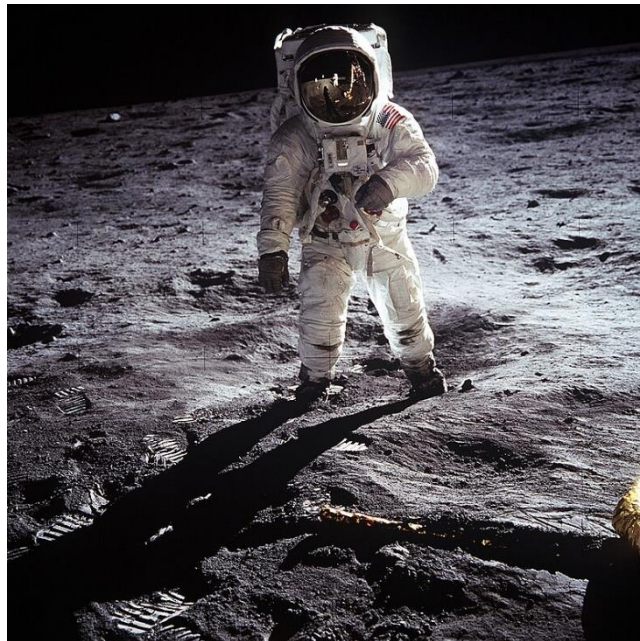
Lektor tõi välja meedia positiivseid ja negatiivseid külgi, nagu näiteks meedia annab meile võimaluse olla sotsiaalne, lihtsustab ligipääsu teadmistele ja võimaldab leida muredele lahendusi, aga samal ajal on meedias liiga palju nn infomüra, seetõttu ei saa alati kõike usaldada.

Loengu huvitavaim osa oli see, kui lektor rääkis soovitusalgoritmist. See on sotsiaalmeedia osa, mis salvestab inimese kohta infot ning pakub erinevatel internetiplatvormidel kasutajale just sellist sisu, mille vastu „masina“ andmete põhjal kasutaja huvi tunneb. Soovitusalgoritm paneb inimese jaoks põneva sisu kokku tema varem vaadatud ja meeldivaks märgitud postituste ja

kogu isikliku informatsiooni põhjal. Selline süsteem on võimalik alates 2023. aasta augustis välja lülitada sellisel sotsiaalmeedia platvormil nagu TikTok.

G. Juhansoo rääkis ka vandenõuteooriatest ja sellest, kuidas on meedia nendega seotud. Vandenõuteooriad põhinevad sageli kahtlustel, väärinformatsioonil ja usalduse puudumisel ametlike allikate vastu. Üks maailma kõige kuulsam vandenõuteooria on see, et 20. juulil 1969. aastal ei astunudki Neil Armstrong ja Buzz Aldrin Kuu pinnale, seega on Kuu-lennud võltsing.

Kõik Kuu-missioonid olevat lavastatud – Hollywood väntas need hoopis Nevada kõrbes.

Ameerika Ühendriikide piloot ja astronaut Edwin „Buzz“ Aldrin Kuul 1969. aastal. Foto: Rights Managed/Mary Evans Picture Library

Sotsiaalmeedias on võimalik levitada valeinformatsiooni ja erinevaid vandenõuteooriaid ühe hiireklikiga ja kuna need

jõuavad kiiresti paljude inimesteni, lisandub kogu aeg uusi vandenõuteooriaid, seega on sotsiaalmeedial nende levikus ja tekkimises kandev roll.

Loeng oli väga huvitav, põnev oli kuulata sellisel teemal loengut, millega me iga päev kokku puutume. Gretel Juhansoo rääkis noortele väga arusaadavas keeles ning suutis kuulajate tähelepanu kõita lõpuni välja.

MÄLU JA ÕPPIMINE

ESTER ALLAS, mentor

5. veebruaril esines G1 õpilastele Tauri Tallermaa, kes on eelkõige tuntud mälutreenerina, olles selles vallas tegev juba 23 aastat. Mälust ja mõtlemisest räägivad ka tema raamatud „Ajalugu“ (2019) ja praegu veel käsil olev, eelkõige lastevanematele mõeldud teos „Mälu ja õppimine“. Tallermaa on õppinud Tartu Ülikoolis raamatupidamist ja kuigi ta on jõudnud elus tegeleda nii turunduse, panganduse kui tootmise vallas, on just õpitud eriala andnud talle võime mõelda.

Mälutreeneri sõnul on õppimise mõte suutlikkus kohaneda ettearvamatute tingimustega võimalikult kiiresti, sest alati ei pruugi ellu jääda mitte kõige tugevam, vaid hoopis kohanemisvõimelisim. Tallermaa kasutas õppimisest ja mälust rääkides ka paljude tuntud isikute mõtteid, nagu „Meelde jääb see, millest sa mõtled“ (B. Goodwin) või Ülo Vooglaiu öeldut, et targaks ei tee õppimine, vaid mõtlemine. Lektor jagas lahkesti ka meelde jätmise kuldreeglit, teadliku ja tulemusliku õppimise kolmeastmelist protsessi: tähelepanu, seostamine, kordamine ja kinnistamine. Tuleb vist nõustuda, eriti kui seda räägib mees, kes suudab peast meenutada 4500 pii komakohta. Oma roll on õppimise puhul ka motivatsioonil. Kuigi ajus on kõigil inimestel olemas sünnipärane

õpimotivatsioon, ei saa alahinnata ka aju „premeerimiskeskuse“ osa, mis pakub head tunnet just pingutuse korral, kui tekib uus teadmine. Seega ei saagi tulemused tulla, kui on kerge ja mugav.

Oma loengu elavdamiseks ja jutu ilmestamiseks viis ta publikuga läbi mitmeid põnevaid eksperimente, sealhulgas koordineeritud nõudvaid harjutusi, mis tõestasid ilmekalt, et tähelepanu jagamine mitme tegevuse vahel püsib tulemust või et millegi saavutamiseks peab sellega pühendunult tegelema ja tegevust palju kordama. Lõpetuseks jagas Tallermäe kuulajatega meistriks saamise 10 000 tunni reeglit, mis sisaldas harjutamist ja proovimist, eksimist ja uuesti tegemist, soorituse parandamist, saajaprotsendilist keskendumist ja regulaarset toetavat tagasisidet.

Loodetavasti sai iga kuulaja sellelt loengult midagi olulist kaasa võtta.

KAS ÄREVUS JA ARMUMINE ON SARNASED? VÕRU GÜMNAASIUMI NOORED UURISID VAIMSET TERVIST

KAI-LIIS KIVISELG, G2A

Kolmapäeval, 2. aprillil toimus VG G2 noortele loeng vaimse tervise teemal. Lektor oli Jõgeva gümnaasiumi õpilasnõustaja Silja Alev. Loengus teemadeks olid ärevus, stress ja depressioon.

Loengu alguses „äratati“ üles meie ajud, et suudaksime paremini keskenduda ja kuulata. Lektor palus meil täita testid, et saaksime ülevaate oma vaimse tervise olukorrast. Saime ka aega, et omakeskis arutada, mis on

vaimne tervis, mis on noorte suurimad murede allikad ja kust saada abi vaimse tervise probleemi korral. Lektor rääkis alustuseks ärevuse sümptomitest ning sõnas, et ärevusel ja armumisel on samad sümptomid. Silja Alev ütles ka, et peaaegu igal noorel esineb ärevust, kuid mitte sel määral, et ta vajaks kohe abi. Ärevusega on abi vaja siis, kui see hakkab segama igapäeva elu. Teine teema oli stress, ka seda tuleb igaühel ette, kuid see väljendub kõigil erinevalt, sõltudes inimese ellusuhtumisest ja isiksusest. Lektor rääkis ka organiseeritud muretsemisest, mis tähendab seda, et tuleb endale määrata muretsemiseks päevas kindel aeg – pool tundi kuni tund – ja selle ajaga muretseda kõik ära, mis vaja. See võimaldab igaühel oma aju kontrollida, kui tuleb mõni muremõte pähe, siis surutakse see esialgu alla ja muretsetakse selle pärast alles siis, kui on muretsemise aeg. See on aidanud inimesi, kes muretsevad liiga palju. Viimasena rääkis Silja Alev depressioonist ja selle sümptomitest, milleks on näiteks alanenud meeleolu, huvi kadumine asjade vastu, mida tavaliselt nauditakse, vähenenud energia ja suurenenud väsimus. Depressioon avaldub samuti inimestel erinevalt: ühel võib see avalduda väga nähtavalt, kui teisel võib olla hoopis „naerev depressioon“, mille puhul tundub väliselt kõik hästi olevat, kuid sisimas on inimene ikkagi depressiivne. Silja Alev rääkis ka neljast usu tasandist, milleks on usk endasse, usk lähedastesse, usk spetsialistidesse ning usk kõiksusesse (Jumal, kivid, kristallid jms). Lektor kinnitas, et kui inimene vähemalt millessegi usub, siis on võimalik teda veel aidata. Veel rääkis ta ka abi saamise võimalustest: veebilehtedest Peaasi.ee, Lasteabi.ee; psühholoogi, nõustaja või vaimse tervise õe rollist – igaüks peaks leidma endale midagi nende seast. Lõpuks rääkis lektor, mida iga noor saaks ise teha enda vaimse tervise heaks. Üks hea nipp on igal õhtul

enne magamaminekut mõelda, mis on olnud kõige parem asi, mis päeva jooksul juhtus, näiteks laenas keegi pastakat või naeratas sulle. See võib olla väga väike asi, aga ka väike asi võib muuta inimese päeva paremaks.

MOODUL

MOODULKURSUS „MÖTTE LUGU“

EMILY LUIKSAAR, G2A

Alates 2024. aastast valivad Võru Gümnaasiumi õpilased 10. klassi lõpus endale moodulkursuse. Valikus on neli moodulkursust: „Mina ja ühiskond“, „Rohelised teadused“, „Rakett – ole valmis...“ ja „Mõtte lugu“. Iga õpilane saab valida endale huvipakkuva kursuse. Mina valisin „Mõtte loo“, sest see jäi mulle kõige enam meelde, kui kursusi tutvustati.

Esimesel perioodil oli moodulkursuse „Mõtte lugu“ peamine teema „Mõte ja sõna“. Sellel perioodil keskendusime enamjaolt oma keha ja hääle tundmaõppimisele, tegime palju erinevaid liikumis- ja hääleharjutusi; meid juhendasid vabakutseline näitleja Markus Truup ja Võru Gümnaasiumi muusikaõpetaja Silja Otsar.

Paljud tunnid algasid vaikuses, istusime või lebasime maas ja hingasime, kuid vahel pidime hommikut alustama mingi energilise ja palju tähelepanu nõudva mänguga. Minu lemmiktunnid olid just need, kui istusime kõik koos ringis ja lihtsalt rääkisime erinevatel teemadel: reisimisest, koolist, autodest ja paljust muust, mis meie praegust iga puudutab. Algul ei saanud paljud aru, miks meile selliseid ülesandeid antakse, aga kui jõudsimme teksti loomiseni, siis mõistsime,

kui palju need harjutused ja mängud meid arendasid. Eriti tähtsaks osutus loovkirjutamise, kus meile anti mingi teema ja siis pidime kümne minuti jooksul kirjutama teemakohase teksti enda põhjal. Hiljem tuli välja, et meie juhendaja Markus Truup kasutas lõpuetenduses just neidsamu tekste, et see lavastus puudutaks meid.

Teisel perioodil oli põhirõhk etenduse proovidel. Selle perioodi tunnusmõte oli „Sõna saab teoks“. Perioodi esimestes tundides hakkasime lugema teksti, mille meie juhendaja oli koostanud. Lugeses saime aru, et see oli koostatud meie mõtteavalduste põhjal, mida eelnevates tundides olime rääkinud või kirjutanud. Lugemisproovid olid väga lõbusad ja nalja sai palju. Kui tekst oli meile arusaadav, siis hakkasime kõik koos mõtlema liikumise peale. Valisime välja kaks eesti artisti Riste lugu, mida tahtsime kavas esitada, nendeks olid „Autokool“ ja „Kõik teevad kõike valesti“. Viimast saatis bänd ja tegime sinna juurde ka koreograafia. Hakkasime teksti harjutama koos liikumise ja õpitud lauludega. Perioodi lõpus esitasime oma lavastuse Võru Gümnaasiumi Eesti Vabariigi 107. aastapäeva kontserdil. Pärast esinemist saime väga palju positiivset tagasisidet õpetajatelt ja õpilastelt.

Mulle väga meeldis see moodulkursus ja olen õnnelik, et just selle valisin. Kursuse jooksul õppisin ma tundma oma keha ja häält, sain aru, kui palju tööd ja vaeva peab nägema, et luua üks mõtlemapanev ja ilus lavastus. Olen muutunud palju julgemaks, klassi ees esinedes olen tunduvalt enesekindlam kui varem. Meie juhendajad olid väga toredad ja mõistvad ning teised seal osalenud õpilased olid sõbralikud. Kindlasti jääb see kursus mulle hästi meelde ja tahaksin midagi sellist veel teha.

Piltidel: etenduse ettekandmine Võru Gümnaasiumi Eesti Vabariigi 107. aastapäeva kontserdil

SPORT

KORVPALL

Korvpalliturniiri esikolmik:

I koht 12H

II koht 12L

III koht 12R

MÕISA TAKISTUSRADA

Taas kord oli EVK üritusena võimalik läbida koolis takistusrada, läbida tuli 10 punkti, kus MÕISA liige selgitas, mida teha. Võistkonna liikmed tuli jagada enne algust punktidesse, kui klass stardib, siis on igaüks juba valmis. Ülesanne sooritatud, pidi järgmisele tiimikaaslasemale üle andma särgi ja tema jätkas siis teekonda.

Kell 14.00 algas võistlus garderoobide juures, ülesanne oli voltida paberlennuk ja visata see nii kaugele kui vähegi

suudad; sööklas pidi laduma kandikud hoidjasse, seejärel liikuma trepikotta ja andma järgmisele sargi; 0-korruselt liiguti juba, raamat pea peal, 1. korruse laudadeni (raamatut ei tohtinud kätega kinni hoida, kui pillasid maha, siis lisati lõppajale 5 sek juurde); enne edasiliikumist tuli pusle kokku panna; füüsikaklassi kõrval pidi sobitama ühte eesti kirjaniku pildi ja nime (iga õige paar võttis ajast maha 5 sek, iga vale paar aga lisas 5 sek); pinksilaul tuli topsidesse visata pinksipall (täpne vise võttis maha 10 sek); trepikojas ootas ülesanne tõsta pulkade abil kuivatatud herned ükshaaval topsi; matemaatikaklassi ees oli loomulikult vaja kiiruse peale peast arvutada (õige vastus = miinus 5 sek; vale vastus = pluss 5 sek); keemiaklassi ees algas hulasmaalom: hularõngaga joostes tuli läbida tumbadest tehtud slaalom kui matemaatikaklassini; neljakesi suusatamine (aeg läks kinni, kui viimane võistleja ületas finišijoone).

Mõisnik pakkus välja võimaluse lahendada tema antud boonussülesanne, mille õige lahendus võttis lõppajast maha 30 sekundit; kui vastus läks valesti, lisandus 30 sekundit. Ülesannet võis lahendada kogu võistkond, aega selleks oli 1 minut. Ülesanne oli iseenesest täiesti lahendatav: nimeta 3 VG põhiväärtust, mis on kirjas kooli brändiraamatus (neid on kuus - hoolivus, süsteemsus, pingutus, turvalisus, areng, Võru juured). Selles polnud vastast 12H ja G1C õpilastele.

Takistusraja esikolmik:

1. 12R (04:16)
2. G2A (06:01)
3. G1C (06:26)

SPORDIPÄEV

LIISA URB, G2B

23. mail toimus nii G1 kui ka G2 õpilastel kevadine spordipäev Võru Spordikeskuses. Algul pidid tegevused toimuma õues, kuid kahjuks pidime vihmase ilma tõttu siseruumidesse kolima.

Spordipäeva jooksul said õpilased sooritada viis erinevat ala: 60 meetri jooks, kaugushüpe, kuulitõuge ja 800 meetri jooks. Viies ala oli natuke erinevam ja lõbusam - grupp jagati kaheks ning pidime kiiruse peale naela puupaku sisse taguma, kuid see oli mõeldud rohkem mängulisena ning seda ei hinnatud.

Olime juba varem kehalise kasvatuse tundides ära sooritanud ka kõrgushüppe. Nii said kokku viie ala tulemused, mida hinnati spordipäeva lõpus.

Lennud jagati nelja rühma ja igale rühmale tehti oma ajakava. Mõnel rühmal läksid tegevused kiiremini kui plaanitud, nii et tekkisid väikesed ootepausid. Vahel oli natuke tüütu oodata, kuid see andis võimaluse puhata ja lennukaaslastele kaasa elada.

Kõik alad said edukalt tehtud ja päeva lõpus oli meel rõõmus. Spordipäev pakkus nii liikumisrõõmu kui ka võimalust koos klassikaaslastega lõbusalt aega veeta.

TÖÖVARI

PÄEV PRODUTSENDI TÖÖVARJUNA: FILMIVÕTTED VANAISA TALUS

AGNES LAUGAMETS, G2C

28. veebruaril sain võimaluse kiigata filmi „Seatapp“ võtete köögipoolelt, varjutades oma sugulast produtsent Jaan Laugamõtsa.

Filmi „Seatapp“ võtted toimusid peamiselt looduskaunites Lõuna-Eesti paikades. Minu vanaisa talu valiti üheks võttekohaks tänu ajahõngulisele atmosfäärile – seal kõrgub võimas tammepuu, laiub lopsakas õunaaed, kasvavad väarikad marjapõõsad ning on säilinud hulk vanaaegseid hooneid, mis kõik ühtekokku löid ajastutruu ja ainulaadse võttepaiga.

Kui hommikul vanaisa Antsu juures ärkas, oli taluhoov juba saginat täis. Kohale veeres terve rivi autosid ja busse – näitlejad, tehnikud, režissöör, produtsent Jaan ja muidugi uudishimulikud pealtvaatajad. Kõik käis nagu kellavärk – kes tegeles lumelt sopaste jalajälgede koristamisega, kes valguse ülessättimise, kes kanaadikute ehitamise või meeskonnale *walkie-talkie* de jagamisega. Selline vaatepilt oli väga koomiline, sest nii perfektsest tööjaotusest oleks olnud mesilastelgi üht-teist õppida.

Filmitav stseen kandis nime „Vanaema maja“. Kaamera ees liikus vanaema koos kassi ja lapselapsega üle lumise õue lauda poole. Mina vaatasin koos ema ja vanaisaga kogu tegevust läbi akna pimedast toast – binokliga! Elamuse tegi veelgi põnevamaks see, et mina sain kõrva raadiosaatja, kust kuulsin filmiplatsi korraldusi. Kui kõlas „Vaikust!

Võte!“, pidin toasolijad kiiresti laua alla kamandama, et keegi kogemata kaadrisse ei jääks. Iga stseeni filmiti mitu korda – eesmärk leida see parim rakurss.

Kui laudast kaugemal filmiti, rääkis produtsent lähemalt mulle oma tööst ja tegi ekskursiooni – ma ei tundnud filmitehnikat täis olevaid lapsepõlveradu äragi. Nägin suuri produktsioonibusse: helitehnika, valgustuse, jumestajate bussi ja isegi kogu meeskonda toitlustavat köögibussi. Kõige muljetavaldavam oli grimmibuss: ühes otsas näitlejate riidekapid (paljudes riideid topelt), keskel pikk peeglite ja lampidega laud jumestustarvetega ning teises otsas näitlejad, kelle välimus vajas parasjagu viimistlust.

Mina koos produtsent Jaan Laugamõtsaga. Autor: Eege Laansoo

Kõik toimus hämmastava täpsusega. Sain vaadata ka võttemeeskonna päevaplaani – seal oli iga tegevus minuti pealt paigas: kui kaua kestab üks võte, millal on pausid, kes millal platsile peab jõudma ja milline ülesanne täpselt kelle valdkonda kuulub. Õhtuks, nagu plaan ette nägi, lahkus platsilt viimane masin.

Filmi valmimisega läheb veel aega, kuid kes seda kunagi kinno vaatama satub, võib mind avastada mõnest massistseenist.

TÖÖVARJUPÄEV KUPERJANOVI JALAVÄEPATALJONIS

DEVIN ŠADURO, G2B

Mul oli võimalus külastada Kuperjanovi jalaväepataljoni, et näha, milline on elu ja kuidas käib töö Eesti kaitseväes. Varjutasin veebel Kermo Paapu, kelle igapäevased ülesanded ja vastutusvaldkonnad andsid mulle hea ülevaate kaitseväes toimuvast.

Hommikul suundusime autoga pataljoni territooriumile. Väravas kontrolliti dokumente ning mulle anti kaela kaart, millele oli kirjutatud „Külaline“. Esiteks liikusime veebel Paabu kontoris, kuhu kogunesid ka teised nooremveebid ja rühmajuhid. Koos pandi paika päevaplaan, jagati ülesanded ning kõik suundusid vastavalt oma rollile tegevusse.

Minu päev jätkus koos veebel Paabuga tema alluvuses oleva üksuse juurde. Veebel Paap andis sõduritele ülesanded, milleks oli Unimog-sõidukiga linnakus manöövrivite harjutamine. Unimog on suur maastikuauto, mida kasutatakse kaitseväes sõdurite ja varustuse vedamiseks. Sõdurid asusid ülesannet täitma ja meie liikusime edasi töökotta, kus käis kibekiire sõidukite

remont. Mehaanikud ja mõned ajateenijad pusisid parajasti üht sõidukit parandada. Kõrval asuvas töökojas toimus parajasti ülevaatus, mida tehti nii tavalistele sõidukitele kui ka soomukitele. Mul avanes võimalus näha lähedalt uusi soomukeid, mis olid äsja Eestisse jõudnud. Pildid tegi veebel ise minu telefoniga, et mitte peale jätta salastatud infot.

6X6 Arma

4x4 NMS soomuk

Sain aru, et veebel peab olema tugev juht: ta peab oskama anda selgeid korraldusi, planeerida tegevust ja olla oma sõduritele eeskujuks. Väga suur osa tööst seisneb suhtlemises ja kiirete lahenduste leidmises.

Minu töövarjupäev lõppes kell kolm pärastlõunal, kuid veebel Paabu tööpäev kestis veel edasi. Päev Kuperjanovi pataljonis oli huvitav ja õpetlik. See andis mulle parema ettekujutuse kaitseväge sisemisest toimimisest ja tõsiasjast, et sõduri elu ei seisne ainult harjutustes ja treenimises, vaid seal on ka väga palju tehnilist ja korralduslikku tööd.

Soovitan kindlasti töövarjupäeva kaitseväes neile, keda huvitab riigikaitse või kes soovivad tulevikus ajateenistusse minna. See oli silmiavav kogemus, mis andis palju parema arusaama kaitsevääst ja ajateenistusest.

LAURA-LIISA URBANIK, G2C

Veetsin osa oma päevast Kuperjanovi jalaväepataljonis, mis asub Taara linnakus. Varjutasin vanemveebel Ahti Pilli, meest, kes on pühendanud end riigikaitsele ja on alati valmis astuma välja meie riigi eest.

Päev algas varakult, nagu kaitseväes ikka. Alustuseks selgitas vanemveebel Ahti Pill mulle, kuidas kaitseväge struktuur on üles ehitatud. Pidin ära ehmuma, nähes, kui palju erinevaid ametikohti, auastmeid ja üksuseid on tegelikult kaitseväes. Iga pisimgi detail peab olema läbi mõeldud, et kõik sujuks. See andis mulle hea arusaamise, kui keeruline ja testiderohke on teekond kõrgemale ametikohale.

Jätkasime oma päeva jalutuskäiguga Taara linnakus. Kõndisime läbi kõik hooned, kuhu mul oli luba siseneda. Nägin ära spordisaali, söökla, ajateenijate magamisasemed, garaaži, meditsiinikeskuse jne. Igast hoonest möödudes rääkis vanemveebel Ahti Pill mulle just selle hoone otstarbest ja tähtsusest. Jalutuskäigu lõpus sain aru, et Taara linnak on nagu omaette maailm, kus on kõik vajalik olemas.

Pärast ringkäiku suundusime söökla poole, kus ootas soe söök. Sain teada, et iga päev on valikus kas supp või praad. Pean tunnistama, et söök oli väga maitsev ja ma poleks nii rikkalikku valikut kaitseväge kõõgilt oodanud. Töötajad saavad väikese raha eest käia seal söömas, tasuvad ise iga kuu lõpus.

Töövarjutamise lõpetuseks oli ootamatu üllatus lasketiiru külastus. Sain isikliku relvakoolituse, kus õppisin ohutusreegleid ja relva käsitlemist. Kuna ma polnud varem lasketiirus käinud ja isegi relva käes hoidnud, siis oli see uus põnev kogemus. Pidin tõdema, et polnud laskmises just

kõige osavam, aga ikka sain kiidusõnu ja kuulsin, kuidas osal ajateenijatest on veel halvemini läinud. Sain teada, kui oluline on aeg-ajalt lasketiirus harjutada, sest relvast tulistada on päris raske, eriti veel täpselt.

Minu töövarjupäev kaitseväes möödus kiiresti ja oli väga hariv. Austus ajateenijate ja kaitseväge töötajate vastu ainult kasvas iga seal viibitud hetkega. Kaitseväes töötamine vajab palju pühendumust ja vastutus on väga suur. Loodan, et tulevikus tuleb veel võimalusi külastada Taara linnakut.

TÖÖVARJUTAMINE JÕHVI LASTEAIAS

MIA EMMA HOOLE, G2C

Kui 10. klassis saab töövarjutama minna näiteks oma ema või kedagi muud lähedast, siis 11. klassis peab töövarjutamine olema seotud oma mooduliga. Ka mina käisin seoses oma mooduliga varjutamas ja tahaksin oma kogemust jagada.

28. veebruaril käisin töö kaasas alushariduse õpetaja Jane Tõnuristiga, kes töötab Jõhvi lasteaias Kalevipoeg Jätkude rühmas. Rühmas on 6-7-aastased lapsed, kellega tegelevad iga päev õpetaja ja õpetaja abi.

Minu valik minna alushariduse õpetajat varjutama seostub mooduliga „Inimene ja ühiskond“, sest lasteaiakasvatavad panevad aluse laste arengule ja haridusele. Sain oma silmaga näha, kui tähtsat rolli mängivad alushariduse õpetajad laste kujunemisel, nad vormivad laste väärtuspõhimõtteid, kuidas teha koostööd, teisi tuleb austada, ja räägivad paljudest muudest olulistest väärtustest. Samas aitab ka lapsevanema ja kasvataja suhtlus tugevdada kogukonda. Kasvataja jagab

lapsevanemale nõuandeid, mil viisil saaks kodu toetada lapse arengut.

Päeva käigus jälgisin, kuidas õpetaja planeerib ja viib läbi tegevusi, lahendab probleeme. Näiteks kasvataja mõtles välja ja viis läbi kokkuvõtva Eesti mängu. Eelnevalt olid lapsed mitu nädalat õppinud ja kogunud Eesti kohta erinevaid fakte ning nüüd said nad oma teadmised mängulisel viisil proovile panna. Ka mina sain sellest mängust osa võtta, olin ühe meeskonna kapten. Sisimas lootsin, et lapsed teavad ise rohkem ning ma ei pea midagi ütleva, kuna polnud oma teadmistes Eesti kohta nii kindel. Õnneks saidki minu meeskonna jänkud väga ilusti hakkama ja teadsid kõiki vastuseid. Vaatasin ka pealt laste liikumistundi, kus liikumisõpetaja korraldas lastele mängu ja näitas erinevaid harjutusi, mida lapsed tublisti järele tegid.

Nägin, kui oluline roll on alushariduse õpetajal laste sotsiaalsete oskuste kujundamisel, turvalise keskkonna loomisel ning lastele toeks olemisel, eriti kui rühmas on lapsi, kelle emakeel pole eesti keel. Oli näha, et õpetajad toetavad teise emakeelega lapsi, ja minu hinnangul rääkisid kõik lapsed päris head eesti keelt.

Sain aru, et alushariduse õpetaja pole nii lihtne olla, kui arvasin. Amet nõuab palju kannatlikkust, empaatilisust, loovust ja head suhtlemisoskust. Kõik lapsed on erinevad ja tulevad erinevatest peredest, kus kehtivad omad reeglid ja väärtushinnangud. Kõige sellega tuleb hakkama saada ja ajada oma joont, mis pole kindlasti lihtne ülesanne, kui soovid säilitada häid suhteid nii laste, nende vanemate kui kogukonnaga.

Jõhvi lasteaias Kalevipoeg sain väärtusliku kogemuse ja arusaama sellest, et lasteaia-aastad on tähtis osa laste elus, sest seal õpivad nad elementaarset viisakust,

koostööoskust, üksteise austamist, suhtlemist ja palju muud eluks vajalikku.

Olen siin rühma lastega. Foto: Jane Tõnurist

TÖÖVARJUPÄEV EESTI MAAÜLIKOOLI HOBUSEKLIINIKUS

KEITI PÜVI, G2B

21. märtsi veetsin Eesti Maaülikooli hobusekliinikus. Olen alati tundnud huvi loomade, eriti hobuste tervise ja heaolu vastu, see päev pakkus mulle suurepärase võimaluse näha lähedalt, milline on veterinaaride igapäev. Terve päev oli täis põnevaid protseduure, sain uusi teadmisi ja sügavama arusaamise sellest, kui vastutusrikas ja mitmetahuline on töö hobusekliinikus.

Hommik algas ringkäiguga, kus kliiniku veterinaarid vaatasid üle kõik seal viibivad hobused. Iga looma puhul arutati tema seisundit, jälgiti taastumist ning pandi paika päeva raviplaanid. Oli näha, kui täpselt ja süsteemselt kogu meeskond tegutseb, igal hobusel oli oma lugu ja vajalike protseduuride nimekiri.

Esimene juhtum oli hobune, kellel kahtlustati maohaavandeid. Selleks tehti gastroskoopia, protseduur, mille käigus sisestati hobuse makku spetsiaalne kaamera. Ekraanil oli näha mao sisepind ja limaskestade seisukord. Oli väga huvitav vaadata, kuidas spetsialistid tuvastasid võimalikke kahjustusi ja arutasid ravi. Samal ajal sain kuulda, miks hobustel maohaavandid tekivad ja kuidas neid ennetada.

Järgmisena tuli kontrolli mära, kes oli eelmisel päeval poeginud. Ema tervislikku seisundit kontrolliti põhjalikult, et veenduda, kas sünnitusjärgne taastumine kulgeb normaalselt. Sel ajal sain mina hoida ja jälgida vastsündinud varssa. See oli väga soe ja armas hetk kogu tegusa päeva keskel näha, kui oluline on ema ja varsa side ning kui hoolikalt veterinaarid nendega tegelevad.

Üks huvitavamaid protseduure oli hobuse rinnapiirkonnas asunud kasvaja eemaldamine. Erinevalt paljudest teistest operatsioonidest ei pandud hobust magama ega tõstetud operatsioonilauale. Talle tehti lokaalne tuimestus ning kogu protseduur viidi läbi hobuse püsti seistes. See nõudis veterinaaridelt suurt täpsust ja rahulikku tegutsemist. Mina sain jälgida kogu protsessi, alates haige piirkonna puhastamisest kuni kasvaja eemaldamise ja haava sulgemiseni. Oli muljet avaldav näha, kui hästi oskab meeskond looma rahustada ja samal ajal keskendunult tööd teha.

Päeva neljas patsient oli hobune, kes oli paar päeva varem hüpanud üle aia ja saanud tõsise jalavigastuse. Õnneks polnud tegu luumurruga, kuid haav oli sügav ja vajus õmblusi ning regulaarset puhastamist ja sidumist. Mulle näidati, kuidas haava desinfitseeritakse, kantakse haavale ravisalvi ning pannakse uus side. Samuti seletati, kui tähtis on korralik puhastus, et vältida infektsioone ja kiirendada paranemist.

Viimaseks tegeldi koolisõiduhobusega, kelle liikumises oli märgata ebaühtlust eriti parema kehapoolse liikuvuse osas. Kõigepealt jälgisime hobuse liikumist areenil. Spetsialistid arutasid võimalikke põhjuseid ning otsustasid kasutada mesoteraapiat, see on meetod, kus spetsiaalset ravimit süstitakse lihasesse väikeste annuste kaupa, et leevendada valu ja parandada liikumist. Protseduur oli tehniliselt keeruline, kuid hästi läbi viidud ja näitas taas, kui laialdased on võimalused hobuste ravis.

See töövarjupäev andis mulle sügavama arusaamise veterinaari ametist, vastutuse määra, väljakutsetest ja samas ka rõõmudest. Kõik päeva jooksul nähtud protseduurid olid erinevad, ent igaihe puhul oli ühine joon: täpsus, kannatlikkus ja siiras hool loomade heaolu eest.

Olen väga tänulik kogu kliiniku meeskonnale, kes mind lahkelt vastu võttis ja oma tööd selgitas. See kogemus andis mulle kindlama veendumuse, et soovin tulevikus loomadega töötada.

TÖÖVARJUPÄEV PALAMUSE AMATÖÖRTEATRI JUURES

LAURA KÄRMAS, G2B

Neljapäeval, 6. veebruaril 2025 käisin ma varjutamas Palamuse Amatööriteatri harrastusnäitlejat Terje Kärmast. Sel aastal oli meil ülesanne varjutada ametit, mis on seotud valitud moodulkursustega „Mõte ja sõna“ ja „Sõna saab teoks“, kus tegelesime peamiselt näitlemisega, sellepärast varjutasingi just näitlejat. Oma sugulastel külas olles juhtusin sellest rääkima ning tuli välja, et Terje trupil oli tulemas etendus, kuhu ma sain kaasa minna.

Töövarjupäeval käisin ma nende trupiga kaasas Rõngus, kus toimus seekordne etendus. Sain teada, millised on tema tööülesanded ja -vahendid ja vajalikud oskused, ning sain näha, kuidas käib etenduse korraldamine ja ettevalmistamine. Sain rääkida ka ülejäänud trupi ja lavastajaga ning esitada neile küsimusi seoses etenduse ja

harrastusnäitleja tööga. Töövarjupäeva lõpus sain ka etendust näha.

Terje ülesanne on etenduste korraldamine ja loomulikult on ta ka näitleja. Tema otsib esinemiskohad ning tegeleb korraldusliku poolega. Enne etendusi paigaldatakse tehnika ning trupp sätib paika lavakujunduse ja paneb valmis rekvisiidid. Terje ülesanne on trupiga proove teha ja näidelda. Selles etenduses mängib ta Romat. Teksti õppimist ja proove mina oma töövarjupäeva jooksul ei näinud, aga ma rääkisin trupiliikmetega ning kuulsin nende muljeid. Sain teada, et kuigi neile kõigile meeldib teatrit teha, peavad nad olema väga head oma aja planeerimises ning vahepeal võib olla raske leida tasakaal proovide, pere ja töö vahel.

Mängiti Richard Harrise teost „Pidu taevani!“, mis oli komöödia kahes vaatuses. Etenduse tegevus toimus 1990ndate Inglismaal. Selle tegelasteks olid ridaelamus elavad naabrid, kes alguses omavahel kõige paremini läbi ei saanud. Ühel pool aeda elas äsja sinna kolinud pedantne ning korda armastav paar, teisel pool aga pensionile läinud vanaproua, kellele meeldis oma nina teiste asjadesse toppida. Etenduse jooksul sai näha, kuidas ühel pool aeda elav paar Michael ja Roma valmistusid soolaleivapeoks ja kuidas vanaprouale tuli külla poeg koos miniaga. Mõlema peres toimus etenduse käigus palju humoorikat ning lõpuks sai näha ka neid kõiki koos ühisel peol. Mulle väga meeldis see etendus, tundus, nagu mängiks professionaalid ja kui nad näiteks Võrru tuleks, soovitan soojalt vaatama minna.

Töövarjupäev andis aimu, kuidas tehakse ettevalmistusi teatriõhtuks ja mida tuleb teha, et laval kõik laabuks. Ma sain kogeda nende tööpäeva, mis oli tõeliselt lahe kogemus. Mulle meeldib väga näitlemine, aga sellest enam

meeldib mulle teada saada, mis toimub teatri telgitagustes. Sellest päevast võtsin ma kaasa huvitava kogemuse ja teadmised seoses näitlemisega ja etenduste korraldamisega, mida ma kavatsen kindlasti tulevikus kasutada.

TÖÖVARJUPÄEV VÕRU PÄÄSTEAMETIS

REGINA PARV, G2C

Selle aasta plaan oli leida töövarjutamise koht, mis ei oleks lihtsalt kontoritöö, vaid midagi põnevamat ja teistsugust. Koos klassiõega otsustasime pöörduda Võrumaa Päästeameti poole, et uurida, kas neil oleks võimalik meid töövarjuks võtta. Õnneks olid nad väga vastutulelikud ja nõusoleku me saime.

Meile anti võimalus varjutada päästemeeskonna juhti Sven Lätti. Nagu juhile kohane, oli tal pidevalt kaasas ka

ülejäanud meeskond, kes oli valmis küsimustele vastama ja oma kogemusi jagama. Kõik olid väga sõbralikud ning suhtusid meisse soojalt ja toetavalt.

Kuna esmaspäev on neil tavaliselt puhastuspäev, möödus päev üsna rahulikult ja väljakutseteta. Puhastuspäev tähendab, et kogu varustus ja tehnika, sealhulgas autod, vaadatakse hoolikalt üle ja vajadusel korrastatakse. Tutvustime lähemalt redelautoga; meid tõsteti sellega isegi kõrgustesse. Redelauto on erivarustusega päästeauto, millega pääseb kõrgematele korrustele või keerulistesse kohtadesse, kuhu teised masinad ligi ei pääse.

Põhiauto sisemus. Foto: Regina Parv

Lisaks tehti meile majas ringkäik; nägime erinevaid töövahendeid ja varustust, millega päästjad iga päev töötavad. Nägime ka nende jõusaali, kus töötajad saavad oma füüsilise vormi eest hoolt kanda, mis on päästetöö juures väga oluline.

Minu jaoks oli väga meeldiv kogemus näha päästjate igapäevast töökeskkonda ja kuulda nende lugusid, see andis hoopis teistsuguse vaate päästjate elukutsele. Oli

tunda, et meeskond on omavahel väga kokkuhoidev ja toetav - just nagu üks tõeline tiim peabki olema.

TÖÖVARJUPÄEV KAGU-ELEKTRIS

TAANIEL PEDASTSAAR, G2C

G2-aastal tuli töövarjutamine valida moodulipõhiselt, mina õpin reaalinete moodulis ja mind on pikemat aega huvitanud elektriiku töö, seega valisingi vastavalt oma soovile.

Käisin 29. aprillil töövarjutamas Kagu-Elektri elektrikut Kalmer Kendrat. Päev algas üsna vara, kell 7:45 pidin juba Kagu-Elektris olema. Jõudsin kohale veidi varem, nii et tuli pisut oodata. Esmalt tutvustas Kalmer mulle maja ning personali, kes parasjagu majas oli, nägin nii Kagu-Elektri juhtkonda kui ka teisi elektrikuid. Kontoris peatusime pikemalt, sest sealt anti tööülesanded.

Tänased objektid olid Laatre Piim ja Põlgaste rahvamaja, kus oli vaja mõõdistada piksekaitsmeid ja elektrikilpe. Laatres võttis meid vastu Guido, kes on Laatre piimatalu elektrik, ta näitas kätte piksekaitsevarraste asukohad. Edasi mõõtsime lehmalaute piksekaitsmeid ja elektrikilpide rikkevoolu. Lisaks käisime nõukogudeaegses Laatre alajaamas. Mõõtetööd võtsid aega kuni lõunani.

Põlgaste rahvamajas, kus oli alles ehitus pooleli, tuli samuti mõõdistada piksekaitsmeid ja elektrikilpe. Mina sain proovida pistikupesa testriga pistikupesade faaside määramist, tester tuleb pistikuisse panna nagu tavaline juhe ja sellel süttivad vastavad tuled. Põlgastes said tööd varem tehtud, sest kaevetööde käigus kaevati kaabel katki.

Võrru naasime natuke enne kella 17. Oli üsna huvitav ja kogemusterikas päev ning soovitan kõigil, keda huvitab elektriikamet, minna töövarjutama mõnda elektrikut.

KONKURSS

LUGEDA VÕI MITTE LUGEDA?

16. veebruaril avaldas presidendi kantselei pressiteate, milles kutsuti kooliõpilasi kirjutama teemal „Lugeda või mitte lugeda?“. President Alar Karis algatas neljandat korda kirja- ja mõttetalgud kooliõpilastele, teema tõukus eesti raamatu 500. aastapäevast. Eestikeelse raamatu alguseks loetakse aastat 1525, mil Lübecki toomdekaan Johannes Brandes tegi 8. novembril protokolliraamatusse sissekande ühe raamatuvaadi arestimise kohta. Vaadis oli saksa, liivi, läti ja eesti rahvakeeles missaraamatud. Raad otsustas luterliku sisuga teosed põletada. Pole kahtlustki, et selline raamat on olemas olnud, seega oli eestikeelne raamat juba 16. sajandi 1. veerandi lõpus olemas.

President kutsus arutlema raamatu tuleviku üle ajal, mil ekraanid ja digitaalne sisu on meie igapäevased kaaslased. Raamat on ukseavaja teistsugustesse maailmadesse, lugemine arendab kriitilist mõtlemist, aitab aru saada teistest inimestest ja kultuuridest. Noortelt küsiti, kas nende arvates on süvitsi lugemine hinnas ka digiajastul, mil info voolab pealiskaudselt ja kaootiliselt.

G1C klassi neiu Karolin Pütsep võttis presidendi üleskutsest tuld ja pani oma mõtted paberile ning saatis tee:

Lugeda või mitte lugeda?

„Lugemine on sadu aastaid olnud eestlaste jaoks oluline teadmiste omandamise viis, see arendab loomingulisust ning parandab kirjaoskust. Lisaks kõigele on raamatute lugemine suurepärase loõgastumise viis. Digiajastul peame olema eriti hoolikad, et lugemine ei jääks

tagaplaanile. Lugeda oskab siiski ainult inimene. Kas lugemine aitab ümbritsevat mõista või on see maha visatud aeg?

Lugemine on oluline viis oma teadmisi täiendada. Eestlased on alati väärtustanud haridust, mis aitab kaasa meie kultuuri säilitamisele. Oluline on lugeda oma emakeeles, eesti keeles, et säiliks meie väikese riigi keel, maailmataju põhivahend. Täna peame andma oma panuse sellesse, et järeltulevad põlvkonnad saaksid lugeda, kirjutada ning rääkida eesti keeles, mille väljendusvahendid sobivad just meie meele kajastamiseks.

Mida rohkem inimesed raamatuid loevad, seda loomingulisemad nad on. Kui inimene loeb erinevaid teoseid, siis need annavad uusi ideid ning panevad teistmoodi mõtlema, olenemata raamatu žanrist. Minu arvates ei ole loominguline mõtlemine vajalik ainult kunstis, vaid ka igapäevaelus, kus tuleb leida keerulistes olukordades lahendusi. Olles iga päev tänapäevases infoülekülluses, on raamatute lugemine hea viis, et korra lahti lasta maailma kärast ja mürast ning keskenduda oma vaimsele tervisele.

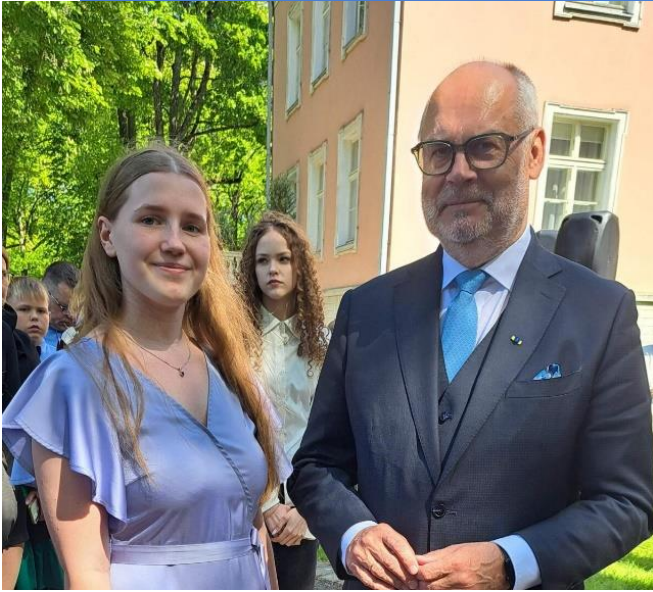
Digiajastu pakub mitmeid viise lugemiseks, näiteks videod, e-lugered, bookstagram'id, kuid need pole sama tõhusad kui raamatud. Internetis tuuakse nn liftikõnedes napisõnaliselt välja kõige olulisem, peamine on kiirus, ei muu. Erinevad digilugemisviisid võivad pakkuda küll meelelahutust, kuid need ei soodusta kriitilise mõtlemise arengut. Paljud eelistavad kahjuks siiski netti, sest raamatute lugemine võtvat rohkem aega. Ent just aega võttes saabki inimene luua seoseid, analüüsida toimuvat ning mõtiskleda kirjaniku üle - minna süvitsi.

Lugemine tähendab mõtlema hakkamist, nii saab ka prioriteedid paika. See aitab meil mõista väärtusi ning

traditsioone, mis on hoidmist väärt, kuna arendab mõtlemist ja loovust. Tänu oma emakeeles lugemisele mõistame paremini oma minevikku ning kujundame tulevikku. Küsimusele, lugeda või mitte, saab vastata vaid ühel viisil - igal juhul lugeda, sest „rahvas algab raamatust“! Veerevaid kive on maailmas niigi rohkem kui vaja.“

Karolin sai presidendilt järgmise kutse:

Fotod: Tänuüritusel presidendi kantselei roosiaias (K. Pütsepa erakogu)

KUNSTIOLÜMPIAAD

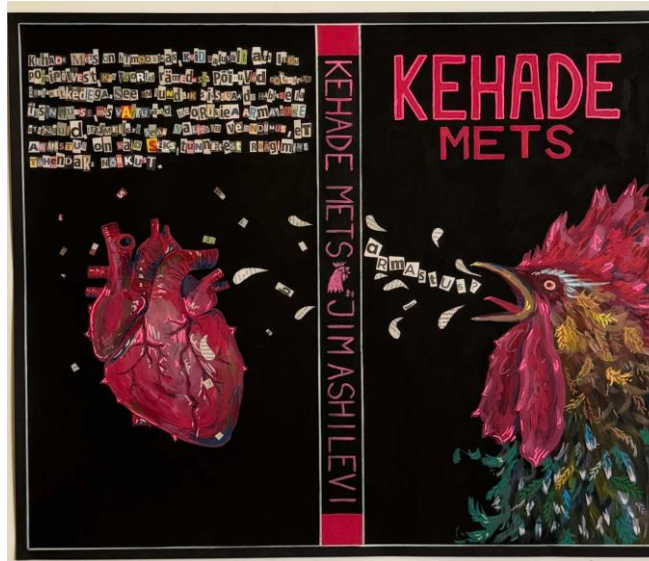
KARIN RAUDSEPP, G2B

Kunstiolümpiaad on alati huvitav ja arendav kogemus. Igal aastal tuleb vastavalt etteantud teemadele luua mitu teost ning valmistuda teooriatestiks. Sel aastal osalesin ka mina kunstiolümpiaadil ja pääsesin isegi lõppvooru.

Olümpiaad koosneb kolmest osast: omaloominguline kunstiteos ehk kodus tehtud töö, kirjalik töö ehk teooriatest ja praktiline loovtöö ehk võistlusel kohti peal valmiv töö. Esimene osa ehk kodutöö oli seekord raamatu kaanekujunduse loomine. Osaleja võis valida ükskõik millise raamatu ja kujundada selle kaaned nii, et see kajastaks teose sisu. Mina valisin Jim Ashilevi romaani „Kehade mets“, mis räägib minu arvates teismeliste poiste armastuse otsingutest, kus tundeid käsitletakse enamasti

ainult füüsilise läheduse kaudu. Suhte asemel on tähtis ainult hooplemine teiste ees ja sügavamate tunnete väljendamine on justkui nõrkus.

Minu töö on tehtud mustale paberile, et kõik muud elemendid esile tõuseksid. Joonistasin karjuva kuke, kes sülitab välja sõna „ARMASTUS“, ja n-ö tagakaanel kujutasin südant, kuhu see armastus peaks jõudma. Pealkiri ja autori nimi on maalitud neonroosas ning tagaküljele kleepisin täht tähe haaval sisukokkuvõtte. Tähed lõikasin välja erinevatest ajalehtedest ja -kirjadest. Olen selle tööga väga rahul ja ka eelvooru žüriile meeldis minu lähenemisenurk, sest sain päris kõrged punktid.

Romaani „Kehade mets“ kaanekujundus

Teooriaosa keskendus sajandivahetuse kunstile. 19. saj lõpu ja 20. saj alguse kunstivoolude (juugend, sümbolism, impressionism, postimpressionism) tundmisele nii Eestis kui ka maailmas. Õppisin teooriat Merit Süvingu juhendamisel ning uurisin ka iseseisvalt kunstiõpikuid ja internetimaterjale.

Eelvoor toimus 8. veebruaril, kuid paraku polnud ma kõige puhanum. Olin terve öö oma kodutööd viimistlenud ja võistlusele jõudes oli ikkagi närv sees. Võistlus algas tunnise teooriaosaga, millele järgnes kohti peal ülesanne, milleks oli filmiplakati loomine kollaažitehnikas. Ette oli antud mitu tsitaati ja ühest pidi valmima huvitav film. Mina valisin lause „Koopiamasin ei tee koostööd!“, sest see tõi meeltesse Ameerika õuduskomöödiad, seega kujutasingi *office'*it, kus koopiamasin ähvardab töötajat. Aega jäi veidi väheks, aga tulemus oli mulle endale üsna meeltnööda.

Filmiplakat „Koopiamasin ei tee koostööd!“

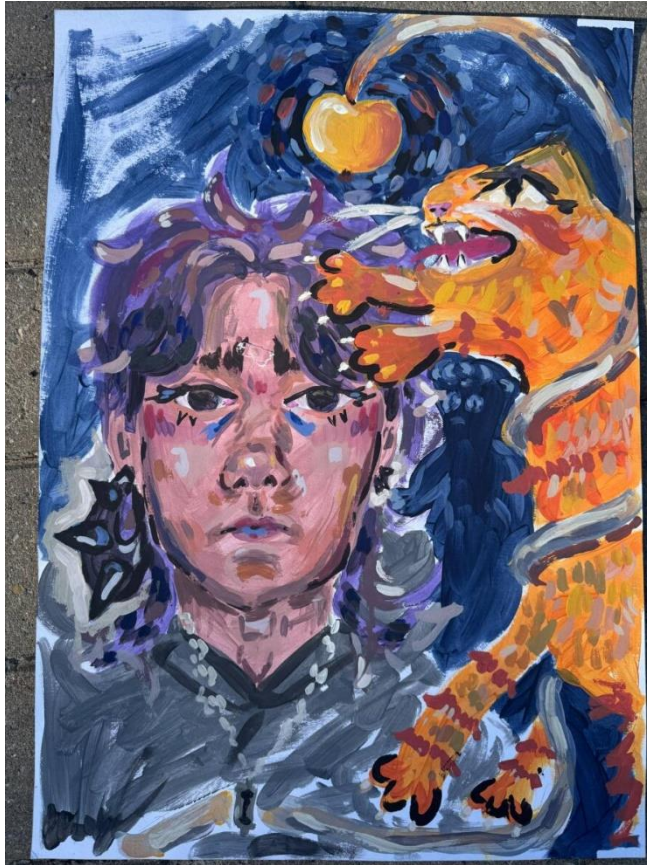
Sain päris ruttu teada eelvooru tulemused ja need olid rõõmustavad. Jäin esimest kohta jagama Parksepa Keskkooli gümnasisti Elis Kengiga. Mõlemad pääsesime edasi riiklikku vooru.

Lõppvoor toimus Tallinnas 3. mail. Sõitsime varahommikul muusikakooli eest välja. Sõiduks oli tellitud minibuss ja kuuekesi olime teel Tallinnasse. Bussis oli kaks gümnaasiumi- ja kaks põhikooliõpilast, kunstiõpetaja Merit Süving ja bussijuht. Teel kordasime teooriat, kuulasime muusikat ja olime oma mõtetes. Tallinnasse jõudes registreerisime end, riputasime oma kodus tehtud tööd üles ja tutvusime teiste osalejate töödega. Konkurents oli tihe ja tase kõrge.

Riiklik voor koosnes samadest osadest, mis olid ka eelvoorus. Teooriatest keskendus taas sajandivahetuse kunstile, kuid seekord sisaldas rohkem üldiseid kunstialaseid teadmisi. Koha peal oli tööd aga sel aastal raskem teha, sest telefonid polnud lubatud. Kui tavaliselt võis loovtööd tehes kuulata muusikat või mõtteid otsida telefoni kasutades, siis seekord nii polnud. Guaššvärve kasutades tuli maalida autoportree postimpressionistlikus stiilis ning lisada sinna midagi, mis iseloomustaks mind kui autorit. Kui telefoniga oleks saanud endast pildi teha ja seda maalida, oleks olnud see ülesanne hulga lihtsam. Tegin endale minipeegli, kust ennast vaadata ja maalida.

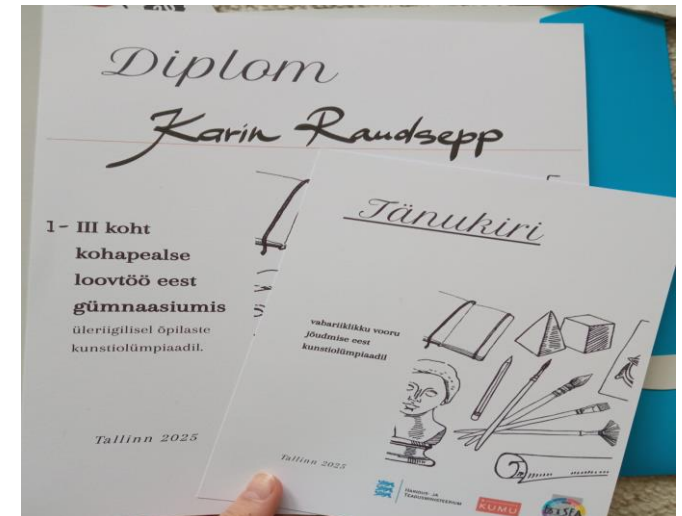
Kujutasin ennast üsna tõsisena, isegi veidi kurbades toonides. Et töö oleks isikupärasem, rõhutasin oma ühte kõrvarõngast ja kulme suuremana, et tuua rohkem karakterit sisse. Enda iseloomustamiseks ei tahtnud kujutada pintsleid või pliiatseid, kuna see tundus igav. Selle asemel kujutasin oma kassi Charliet, kes on maalitud suurelt, küüned välja sirutatud, justkui mu nägu ründamas. Tema ilme on metsik ning keha kaunistavad mustad triibud,

näeb veidi välja nagu tiiger. Ümber tema ja minu maalisin keerduva joone, mis hoiab meie peade kohal õuna. Ausalt öeldes ei oska ma isegi päris täpselt öelda, mida sellega tööga täpsemalt mõtlesin, lihtsalt „panin hullu“, et töö oleks mulle endale huvitav.

Autoportree

Sain töö valmis napilt enne aja lõppu. Nüüd siis ootas tulemusi. Kolme parema hulka ma küll ei pääsenud, aga mulle anti kolm eripreemiat: kaks autoportree eest ja üks raamatu kaanekujunduse eest. Eriliselt rõõmustas mind see, et autoportree eest sain maksimumpunktid, niisama palju kui võistluse I ja II koha võitjad.

Kahe eripreemiaga tulid ka diplomid

Tagasiteel olin väga rahul. Mulle kingiti kolm kotti kunstitarvetega ja ammutasin võistlustelt tohutul hulgal inspiratsiooni. Olen rahul oma tööde ja saavutustega, isegi kui esikohta ei saanud. Tõesti mõnus oli jälle kunstivõistlusel osaleda!

RIIGIGÜMNAASIUMIDE IV RAHVATANTSUFESTIVAL KURESSAARES

ANDER-MARCUS HÕRAK, G2B

9.-10. mail toimus Kuressaares riigigümnaasiumide rahvatantsufestival. Kahepäevasest festivalist võtsid osa Saaremaa, Tartu Tamme, Võru, Rakvere, Pelgulinna, Mustamäe, Viimsi, Jõgevamaa, Viljandi, Tallinna Tõnismäe, Jõhvi ja Põlva Gümnaasium.

Esimesel päeval toimus võistutantsimine Kuressaare spordikeskuses, kus erinevalt tavapäraest rahvatantsuvõistlustest võistlesid omavahel paarid, mitte rühmad. Tantsiti „Mustjala madalat“ ja „Vanapiigatantsu“. Kõik võistlevad paarid jaotati eelvoorudesse, kust veerandfinaali sai edasi 24, sealt omakorda poolfinaali 12 paari. Finaali sai 6 paari, keda autasustati sama päeva õhtul gümnaasiumi aulas.

Meie rahvatantsurühmast Hopser saavutasid Renata Safina ja Gregor Suleva 6. koha. Suurepärase tulemuse tegid Karoliina Kruuse ja Kaspar Kimmel, kes pälvisid 2. koha, lisaks sellele valiti nad publiku lemmikpaariks. Pärast autasustamist hakkas gümnaasiumi aulas simman, kus pakkus elavat muusikat bänd Kolm Meest, Kellest Üks On Matis; õhtu lõpetas Kuressaare Gümnaasiumi bänd ÜleÖla.

Laupäeval, 10. mail toimus pidulik kontsert „Rahvatants ühendab“, kus koolide tantsurühmad üle Eesti esitasid oma valitud tantse. Kontserdil esines 12 kollektiivi, kokku esitati 22 tantsu. VG rahvatantsurühm Hopser esines kontserdil kahe tantsuga: „Pärast hommikusööki“ ja „Suvetuules“.

Kontserdile eelnes mitmekesine päev täis toreid tegevusi. Osalejatele toimusid töötoad, lõõgastav joogatund ning ekskursioon Kuressaares, mis andsid võimaluse nii puhata kui ka piirkonda paremini tundma õppida. Kontserdi kulminatsiooniks said kõik tantsijad taas laval kokku, et ühiselt esitada tantsupeo kavas kuuluv hoogne tants „Lööme loojanguni lokku“. Ühine lõpunumber tõi lavale erilise energia ja ühtekuuluvustunde. Vahetult pärast esinemist tuli aga kiiresti teele asuda, et jõuda õigeks ajaks praamile ja alustada koduteed.

Fotod: Gert Lutter

ÕPILASFIRMAD

RAHVUSVAHELINE ÕPILASFIRMADE FESTIVAL RIIAS

SAARA MAI LEINO, G2C

VG õpilasfirmad **Pelle** ja **Puuviljapärilid** osalesid 31.03.-02.04.2025 rahvusvahelisel õpilasfirmade festivalil, mis toimus Riias. ÕF Pelle (Saara Mai Leino, Anne Maria Eskla, Agnes Laugamets) toodab universaalseid sülearvuti ja raamatute hoidikuid; ÕF Puuviljapärilid (Lisette Teppo, Egert Mattias Eiche, Uko Thor Kund) aga kuivatatud puuvilju.

Päev algas pika ja ootusäreva bussisõiduga Riiga. Kohale jõudnutele serveeriti kõigepealt tervitusampsu, seejärel saime võimaluse kuulata ettevõtjate ettekandeid. Vaatasime kõikide õpilasfirmade toodete reklaamklippe. Peale väikest kohvipausi suundusime töötuppa, kus räägiti, kuidas kasutada veebirakendusi, et oma ettevõtet laiendada. Õhtu lõppes *bowling*ut mängides. Riias oli konkurents tunduvalt tihedam, mis lisas veelgi pinget.

Teise päeva hommikul suundusime kaubanduskeskusesse Domina Shopping, kus laat toimus. Seal tuli žüriile esitada 1-minutiline ingliskeelne liftikõne. Mina olin täpselt oma elemendis, sest inglise keel on minu jaoks lihtne ning esineda mulle meeldib, tänu sellel võitsin ka oma grupivõistluse. Päeva jooksul toimusid pidevalt vestlused žüriiga ning saime võimaluse suhelda ka teiste õpilasfirmadega ning muljed vahetada.

Pärastlõunal suundusime tagasi hotelli, kus panime end valmis galaks, kus jagati auhindu ning nauditi seltskonda.

Võitis Taani õpilasfirma SeedSAP, kes valmistab toitainete ja vee säilitamiseks seemnekatet.

Festival pakkus suurepärase võimaluse ennast ettevõtlusmaailmas proovile panna; sundis mugavustsoonist välja astuma ja pisut kastist välja mõtlema, et inimesed, kes inglise keelt ei räägi, saaksid ka aru, mis tootega tegu on. Pidime vastama kogenud äriinimeste keerulistele küsimustele, mis oli tõeline pähekkel, kuid hea kogemus.

Oleme väga tänulikud selle väärtusliku kogemuse ja uute teadmiste eest, mis kindlasti tulevikus kasuks tulevad.

RIIGIKOOLIDE ETTEVÕTLIKUD

Meie koolist osalesid järgmised ÕF-id: **Cupix** (Pilleriin Palok, Laura-Liisa Urbanik ja Regina Parv); **BanaBuum** (Keiti Püvi, Loore Korbun ja Karmen Kerge); **Pelle** (Agnes Laugamets, Anne Maria Eskla ja Saara Mai Leino); **Mixi** (Laura Lisanne Paju, Kristin Kuura ja Marlee Mark); **Tõtvaz** (Stefan Bondartšuk, Timo Raudnagel ja Riho Mäesaar); **PuuviljaPärlid** (Lisette Teppo, Uko Thor Kund ja Egert Mattias Eiche); **Popimaania** (Devin Šaduro, Mariette Viiksaar ja Keir-Kenneth Lumi); **Kummik** (Kaisa Kartau, Liisa Urb ja Kirke Udras); **Klinks** (Berta Teesalu, Elo Sarik ja Gerli Kari).

KARMEN KERGE, G2B

MARIETTE VIKSAAR, G2C

4. aprillil toimus 5. korda Haridus- ja Teadusministeeriumis võistlus „Riigikoolide ettevõtlikud 2025“. Üritust korraldavad Võru Gümnaasium ja Haridus- ja Teadusministeerium. Võistlusel kogunevad riigikoolide õpilasfirmad tutvustama oma tooteid ja teenuseid ning teisigi inspireerima olema ettevõtlikud, lisaks valib žürii välja parimad ning ka publik valib õpilasfirmade seast lemmiku. Sellel korral osales üle Eesti 55 õpilasfirmat, ligikaudu 150 õpilast. Õpilasfirmad olid laadale tulnud Võrust, Kohtla-Järvelt, Nõost, Tallinnast, Luualt, Põlvast, Rakverest, Viimsist ja Viljandist.

Võru Gümnaasiumi direktor Karl Kirt ja Haridus- ja Teadusministeeriumi asekanstler Henry Kattago tervitasid kokkutulnuid. Päev jätkus inspiratsiooniesinejate Killu Kolsari ja Sandra Sillamaa esinemisega, nad rääkisid enesehoiust, vaimsest tervisest ning kuidas ennetada läbipõlemist. Killu Kolsar tegeleb peamiselt enesearengualaste koolitustega, Sandra Sillamaa on aga tuntud eelkõige ansambli Trad.Attack! liikme ja muusikuna, kuid tegutseb ka arengutreenerina. Esmalt rääkisid nad veidi endast ning omavahelisest koostööst, nimelt on neil ühine ettevõtte „Asi on minus“, millega nad pakuvad enesearengu koolitusi. Inspiratsiooniesitluse põhiteema oli enesehoid ning vaimne tervis. Nad jagasid nippe ning vajalikke teadmisi, kuidas mitte läbi põleda ning hoida elus tasakaalu.

Päeva juhtisid Agnes Laugamets (G2C) ning Karl Cristian Tamberg (G2B). Nemad käisid laadal mikrofonidega ringi ning intervjuerisid noori kaupmehi.

Foto: L. Korbun. A. Laugamets, Killu Kolsar ja K. C. Tamberg.

Päeva teine pool oli sisuliselt laad, kus õpilasfirmad pidid üksteisele tutvustama oma tooteid ja teenuseid, laadale tuli ka külalisi väljastpoolt, nende hulka kuulusid Haridus- ja Teadusministeeriumi töötajad, paari riigigümnaasiumi õpilased, kes olid kohale tulnud majandustunni ajal, ning lihtsalt uudistajaid.

Fotod: M. Viiksaar

Peale inspiratsioonikoolitajate esinemist anti õpilasfirmadele tund aega, et süüa lõunat ning ette valmistada oma müügikohad. 12.30 algas toodete ja teenuste tutvustamine ning müük, mis kestis kaks tundi. Selle aja vältel käisid ringi žüriiliikmed, kes hindasid edukust, suhtlust klientidega, silmapaistvust jne. Žürii koosnes peamiselt Haridus- ja Teadusministeeriumi töötajatest, nendega ühines Tartu Ärinõuandla noortelabori konsultant Janeli Virnas. Kahjuks kliente väga palju ei olnud ning ÕF-il BanaBuum müügiga väga hästi ei läinud. Müüsimise ainult 9 toodet, aga oli ka neid õpilasfirmasid, kes ei müünud midagi. Isegi kui müük oli kehv, oli laadal osalemine kogemust väärt, saime uusi teadmisi ning tutvusi.

Kahe tunni möödudes pakkisid firmad asjad kokku ning algas tunnustamine ja auhindade jagamine. Žüriiliikmeid oli 5 ja külastajate seast andis 107 inimest oma hääle.

Foto: L. Korbun. ÕF BanaBuum (Karmen Kerge, Keiti Püvi, kaamera taga Loore Korbun)

Päeva lõpuks jagas žürii välja auhinnad.

- Parim uuenduslik toode - TTPack (Tallinna Mustamäe Riigigümnaasium; telefonihoidik)
- Parim toit/jook - Blouit (Põlva Gümnaasium; söödavad tordiküünlad)
- Parim hariduslik toode - TaskuKool (Kohtla-Järve Gümnaasium; eesti keele õigekirjakaardid)
- Parim müügitöö - Pyx (Viimsi Gümnaasium; mugavad dressipüksid)
- Parim keskkonnasõbralik toode - Pelle (Võru Gümnaasium; universaalsed hoidikud)

- Parim teenus - TASK (Tallinna Mustamäe Riigigümnaasium; turundus ja reklaam)
- Aktuaalse probleemi lahendaja - Toidumootor (Nõo Reaalgümnaasium; toidukettide säästmisäpp)

Laadalised said ka ise valida oma lemmikfirma, milleks osutus õpilasfirma Smäkk (magneesiumisisaldusega šokolaadid).

VALIKAINED

ARHITEKTUUR JA ELUKESKKOND

HENRI AUSIN, G2B

Osalesin valikaines „Arhitektuur ja elukeskkond“, mida juhendas kunstiõpetaja Merit Süving. Kursuse eesmärk oli panna meid märkama ümbritsevat keskkonda ning tutvustada erinevaid arhitektuuriga seotud teemasid.

Nädala jooksul anti meile praktilisi ülesandeid, mis aitasid oma koolimaja ning linnaruumi märgata, kirjeldada ja arhitektuuri paremini mõista. Sellisteks ülesanneteks olid näiteks vabalt valitud arhitekti töö ja stiili kirjeldamine, võimalikult väikese eluruumi maha märkimine ja läbimõtlemine ning vaimusilmas koolimaja ümberdisainimine.

Esmaspäeval tegime sissejuhatuse kursusesse ning tutvusime põhjalikult tuntud Taani arhitekti Bjarke Ingelsi töödega. Meile anti ka ülesanne valida üks ehitusmaterjal ning kirjeldada seda detailselt esitluse slaidil.

Teisipäeval külastas meid Võru linna arhitekt Diana Vene. Ta rääkis arhitekti tööst ja karjäärivõimalustest, Võru linna ehitusplaanidest ja linnaruumi tulevikust. Meil paluti välja

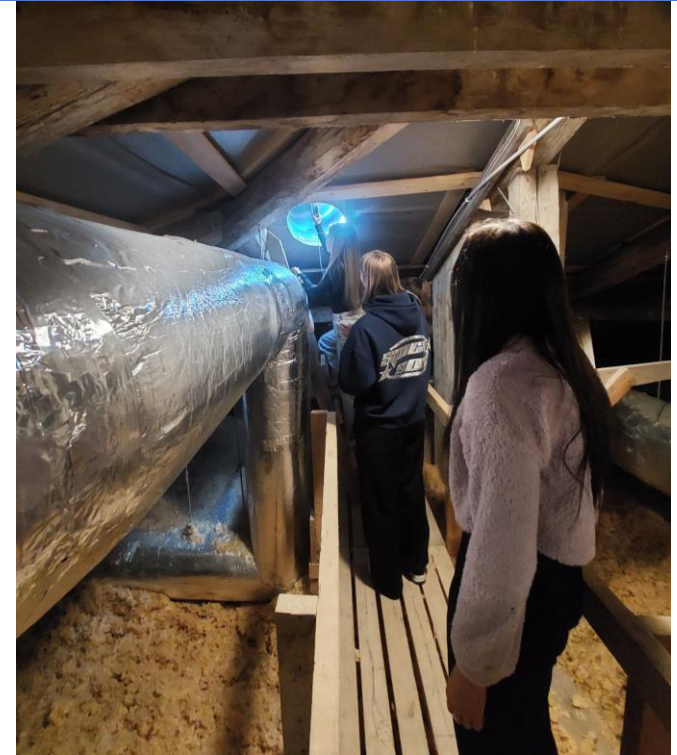
pakkuda ideid Võru linna parandamiseks, täpsemalt selleks, kuidas muuta Võru noortele atraktiivseks elukohaks.

Kolmapäeval käisime Kreutzwaldi memoriaalmuuseumis, tutvusime Fr. R. Kreutzwaldi elumaja, selle ajaloo ja hoone sisekujundusega. Saime teada ohtralt hoone kohta käivaid huvitavaid fakte, meid viidi ruumidesse, kuhu külastajatel tavaliselt ei ole võimalik minna.

Neljapäeval tutvustas Helen Korol meile koolimaja, rääkis selle ajaloost, restaureerimisest ning juurdeehitusest ja korraldas tuuri läbi koolimaja, kus meile näidati erinevaid ruume, mis ei ole tavaliselt õpilastele ega isegi kõikidele koolitöötajatele ligipääsetavad. Selliste ruumide hulka kuulusid näiteks pööning, direktori kabinet ja ventilatsiooniruum. Hiljem näitas Helen ka meile erinevaid huvitavaid või naljakaid videoid, mida kooli valvekaamerad on aastate jooksul salvestanud.

Reedel tegime kursusest kokkuvõtte, kordasime üle seni õpitu ning kursuse jooksul tehtu ning täitsime viimaseid praktilisi ülesandeid. Ühes nendest jagati õpilased meeskondadesse ja pandi meid spagettidest, teibist, nõörist ja vahukommist võimalikult kõrget struktuuri ehitama.

Kursus oli väga huvitav ja meeldejääv, kuna iga päev tegime midagi uut ja põnevat. Soovitan kursust kõigile, kuna see pani mind end ümbritsevat keskkonda teisiti nägema ning sellest uuel viisil mõtlema.

TEEME MUUSIKAT. LAULUD VILISTLASTÄHTEDEGA

HANNA-MARIE LAUL, G2C

Teise perioodi valikainete nädal möödus kümnel Võru Gümnaasiumi noorel intensiivselt muusikat tehes. Nädala jooksul oli eesmärk ära õppida kaheksa saatepartiidi vilistlassolistide lauludele, mis tulid ettekandmisele 7. märtsil vilistlaste kokkutulekul.

Laulude õppimisega alustasime tegelikult juba mitu nädalat varem. Tegime proove pärast koolipäeva, et lugudega tutvuda, sest tegu oli mitmehäälsete partiidega, mille õppimine nõudis mõnevõrra pingutusi. Ühe korra tegime proovi ka pühapäeva hommikupoolikul.

Valikainete nädala hommikud algasid venitus- ning hääleharjutustega. Esimesel päeval tuletasime meelde kõik lood, millega juba varem tutvunud olime, ning vaatasime üle ka uued lood. Päeva lõpuks, kui olime enamiku lugudega tutvunud, saime endale hinde panna. Neid muutsime nädala jooksul vastavalt sellele, kuidas meie oskused ja enesekindlus arenesid. Reedeks olid kõigil kõik viied - nii palju tööd olime endaga teinud!

Teisipäeval tuli meiega proovi tegema Võru Gümnaasiumi vilistlane ja rahvalaulik Hanna-Reet Ruul, kes õpib Viljandi Kultuuriakadeemias rahvalaulu. Hanna-Reet tuli meile õpetama ühte Lõuna-Eesti regilaulu, meie suureks üllatuseks aga ei andnud ta meile noote. Saime teada, et rahvalaulude õppimine käib kuulmise järgi. Jätsime meelde, kuidas Hanna-Reet laulab, ning jäljendasime seda. Refraäni osa oli kogu aeg samasugune, see tuli lihtsalt meelde jätta, salmi osa saime eeslaulja järgi laulda. Rahvalauludega pole

ma palju kokku puutunud, seetõttu oli see kogemus väga omanäoline ja põnev.

Pärast proovi Hanna-Reedaga hakkasime mõtlema liigutustele, mis laulude juurde sobiksid. Meie grupp koosnes kümnest tublist ja andekast noorest, kellest kaks tegeleb iga päev ka tantsimisega. Neil olid liikumise osas kõige paremad ideed.

Kolmapäevaks olime lood juba enam-vähem pähe saanud ning hakkasime laval mikrofoniproove tegema. Enne laulsime klassis niisama ning tegime kätega liigutusi, kuid mikrofonide lisandudes hakkas palju asju sassi minema. Päeva lõpuks saime siiski kõvasti kindlustunnet juurde ning parandasime ka hindeid.

Neljapäeval lihvisime lugusid ja liikumist ning rääkisime üle reedese päeva plaanid. Kõik tuli üllatavalt hästi välja, nii et saime isegi oodatust varem päeva lõpetada.

Reede hommikul alustasime tavapärase kella üheksa asemel kell 8.30 ning tutvusime kõigi vilistlassolistidega, kellega samal päeval tuli anda kontserti.

Kell 12.00 toimus kontserdi peaproov, mille andsime kooliperele. Pärast kontserti arutasime, mida õhtusel esinemisel paremini teha ning mida veel harjutada. Tegime paar asja uuesti läbi ning jäimegi õhtust esinemist ootama. Kontsert algas kell 18.00, saal oli rahvast puupüsti täis. Esinemine läks väga hästi - saime palju positiivset tagasisidet.

Jäin oma valikainete nädalaga väga rahule. Kaasõpilastega koos musitseerimine pakkus tavapärasele koolinädalale mõnusat ja toredat vaheldust.

EESTI ÕIGUSSÜSTEEM PRAKTILISTE NÄIDETE TOEL

ANNE MARIA ESKLA, G2B

Valikainet „Eesti õigussüsteem praktiliste näidete toel“ juhendas Võrus advokaadina töötav Karin Antsov. Nädala jooksul õppisime paremini aru saama kohtusüsteemist ja erinevatest seadustest, seda kõike aga praktiliste näidete varal.

Saime teada, millised on tuntumate õiguselukutsete (kohtunik, prokurör, advokaat, kohtutäitur jpm) ülesanded, kohustused, kuidas amet omandada ja milline on töötasu. Enamus Eesti õiguselukutse omandanutest peab kuuluma vastavasse seltsi - advokaadid peavad olema Eesti Advokatuuri liikmed, prokurörid kuuluma Eesti Prokuratuuri. Lisaks saime ka selgust, kust tuleb ütlus „kolm on kohtu seadus“, sest Eestis on kolm kohtuastet: maa-, ringkonna- ja riigikohus.

Kursuse kõige põnevam osa oli see, kuidas kõike seletati eluliste näidete kaudu. Saime teada, et isikud jagunevad füüsilisteks (inimesed) ja juriidilisteks (firmad) - millele järgnes näide perekonnaseadusest (mis on otseselt seotud

füüsiliste isikutega) pärineva juhtumiga, kus käsitleti vanemate lahutuse korral lapse hooldusõiguse jagamist. Lisaks uurisime kinnis- ja vallasasjade eristamist, sellele näide Jan Uuspõllu kohtuasjast, mis on otseselt seotud kinnisasjaga, kuna Uuspõld sattus kohtusse pärast oma maja müümist, müügilepingus aga ei olnud mainitud maja puudusi ning ta pidi uuele omanikule kahjutasu maksma. Muidugi rääkisime ka kuritegude jaotusest: a) esimese astme ehk tõsisem kuritegu, mille eest on vangistus pikem kui 5 aastat; b) teise astme kuritegu, mille eest on vangistus alla 5 aasta. Karin rääkis meile loo kurikuulsast kinnipeetavast Romeo Kaldast, kes sai karistuseks eluaegse vangistuse.

Vaatasime ka otseülekannet ühest vääртеomenetlusega seotud kohtuistungist. Tegemist oli ahelavariis süüdistatavaga, kes polnud oma karistusega rahul. Istungil oli ka kolm tunnistajat. Nägime täpselt, milline see protsess välja näeb ja millised on erinevad isikud kohtuistungil. Saime ka teada, et vaid kohtunikul peab olema kindel riietus, milleks on talaar. Lisaks kohtunikule on kohtus veel ka kaitsja, süüdistatav, tunnistajad, sekretär, kaasistuja raskete juhtumite korral jpt. Kohal olevad isikud sõltuvad konkreetsest istungist.

Viimasel päeval saime ise õiguslastest juhtumitest rääkida, analüüsida, kas otsus oli meie meelest õige või mitte, ja arutada, miks just selline otsus tehti. Lisaks vaatasime koos Riigi Teatajast, mis sellest juhtumist praeguseks saanud on. See andis hea praktika, kuidas kohtuprotsessist aru saada. Kõigepealt esitatakse avaldus, kogutakse tõendeid ja avatakse toimik, protsessi selles etapil nimetatakse teo toimepanijat „kahtlusallaseks“. Protsessi lõpus antakse juhtum kohtusse, kus teda nimetatakse aga juba „süüdistatavaks“.

Kursuse pealkirjas olev viide „läbi praktiliste näidete“ iseloomustab sisu poolt hästi, sest just see aitas muuta kursuse põnevaks ja lihtsasti arusaadavaks.

GRAFITI JA TÄNAVAKUNST

KERT MALÕGIN, G2B

Valisin enda valikaineks grafiti ja tänavakunsti, sest ma tahtsin õppida natukene kunsti ja grafitit tegema. Valikaine eesmärk oli õppida tundma erinevaid stiile, tänavakunstnikke ja mõista erinevaid tänavakunstistiile. Meid juhendas tänavakunstnik Danil Taro, kes on loonud mitmeid kuulsaid töid ja teinud koostööd kuulsate kunstnikega, nagu näiteks Navitrolla.

Esimesel päeval ei teinud me eriti midagi praktilist, vaid õppisime, et tänavakunsti alla kuuluvad peale grafiti ka tänavatants, skulptuurid, hip-hop ja isegi *beatbox*. Samuti õppisime erinevaid grafiti stiile, näiteks muralid, *throw-up*, *bubble style*, *wildstyle* ja täägimine.

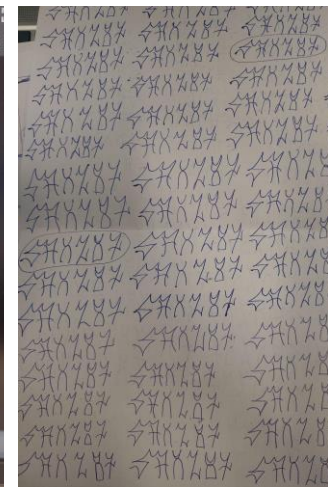
Teisel päeval vaatasime jällegi erinevaid Eesti ja teiste riikide tänavakunstnike töid, aga tegelesime peamiselt oma täägi loomisega. Ülesanne oli võtta midagi, mis on mulle tähtis või südamelähedane, lisada numbreid ning luua omaenda tääg. Seda täägi me harjutasime ja muutsime nii kaua, kuni kaks A4 lehte olid ääreni täis ja kindel stiil saavutatud. Päeva lõpus tegime jalutuskäigu mööda Võru linna, et näha, millist grafitit siin on tehtud, ja katsetada, kas me tunneme juba erinevaid stiile ära.

Kolmandal päeval vaatasime jälle alguses tänavakunsti. Päeva põhiline ülesanne oli luua arvutis ruumiline ja paljude kihtidega kunstitöö, mis põhineks mõnel Eesti legendil. Ülesanne oli üpris raske, sest me ei tundnud programmi ja erinevaid kihte pidi olema vähemalt seitse. Pidime

kasutama olemasolevaid materjale, et luua kihid ja panna kokku terviklik töö. Mina valisin teemaks Haapsalu Valge Daami.

Neljandal päeval oli meie viimane töö. Pidime ise valmistama šablooni ja tegema *stencil*i. Töö põhimõte oli jällegi midagi seostada endaga ja valmistada kunstiteos. Lõpuks saime kasutada päriselt vee baasil grafitivärve, mitte lihtsalt pliiatseid ja markereid. Kunstitööd on kooli peal näitusel ja minu oma on sööklas.

Mina jäin oma valikainega rahule, sest mul on palju lihtsam mõista tänavakunsti ja ma ise ka oskan nüüd natukene kunsti luua. Samuti aitas valikaine loovust arendada, sest grafitit ei ole sugugi lihtne luua. Ma soovitan valikainet kunstihuvilistele, kes tahavad tänavakunsti näha teise nurga alt. See jääb meelde väga huvitava ja loovust arendava kogemusena.

NÄDAL PÄÄSTEAMETIS

EVELIN RANDVA, 11C

Kursust viis läbi Lõuna päästekeskuse ennetusbüroo ennetuspartner Kaisa Niilo.

Esmaspäev oli tehnikapäev, mil tutvusime päästetehnikaga ning nägime, kuidas tuletõrjujad kontrollisid, kas varustus on töökorras. Seejärel õppisime tegema erinevaid sõlmi, nende hulgas austria kaheksa, liuglev aas ja päästesõlm, ning lahendasime salakirju. Päeva lõpus oli võimalus proovida selga päästjate tööriietust, mille järel suundusime välja, kus viskasime lahti veevooliku ning igaüks sai proovida, kui raske on suure surve tõttu voolikut kontrollida.

Austria kaheksa. Foto: Evelin Randva

<-Foto: Evelin Randva

Teisipäev oli ohutuspäev. Rääkisime läbi põhilised teemad, millega Päästeamet tegeleb: tule- ja veeohutus ning elanikkonna kaitse. Meile tuletati meelde suitsuanduri, tulekustutusteki ning tulekustuti tähtsust, kuidas käituda talvel jääl, mida teha õnnetuse korral ning kuidas tegutseda kriisiolukorras, kui on vaja evakueeruda. Lisaks seletati ära, mis vahe on pääste- ja ohutusvestil ning kuidas ja millal neid kasutada.

Kolmapäev oli harjutuspäev. Hommikul oli meil võimalik virtuaalreaalsusprillidega varjuda nii korteris kui ka keldris, seejärel saime omavahel mõõtu võtta aja peale päästeriiete selga panemises. Tuli olla kiire, päästjatel on selleks ette nähtud vaid 45 sekundit. Kui kõik riidesse said, viidi meid vaatama, kuidas päästjad ja kiirabi koos harjutusülesandeid sooritasid. Anti kolm situatsioonülesannet, millest ühes saime kaasa lüüa ka meie - kannatanu rollis. Oli tore näha, kui hea on päästjate ja kiirabi töötajate koostöö, tänu millele kõik „kannatanud“ said päästetud.

Neljapäev oli väga sisutihe. Hommikul tutvusime politseinikega, kes rääkisid oma argipäevast, millega nad tegelevad, kuidas politseinikuks saab, ning näitasid ka varustust. Seejärel tuli taas kiiresti riidesse panna, et näha, kuidas päästjad suitsusukeldumist teevad. Tegu oli harjutusülesandega, ka meil oli võimalus õhuballooni ja päästjaga suitsusesse majja minna ning kogeda väikest osa sellest, kui raske päästjate töö tegelikult on. Tagasi tulles tegime tutvust äpiga „Ole valmis!“.

Oli väga sisukas ja hariv nädal. Igaüks sai teada midagi uut ning vanad teadmised üle korrata. Oleme nüüd kindlasti teadlikumad sellest, kuidas kriisiolukorras käituda. Saime omal nahal tunda, kui raske on päästjate töö ning kui väga päästjad oma tööd armastavad. Suur kummardus neile

ning tänusõnad Kaisa Niilole, kes meid juhendas ja oli nõus vastu võtma.

Foto: Evelin Randva

FINANTSMAJANDUS JA INVESTEERIMINE

REIGO TREIER, G2B

Valikainete nädalal osalesin kursusel „Finantsmajandus ja investeerimine“, meid juhendas meie kooli majandus- ja geograafiaõpetaja Kaia Tamm. Esimesel päeval käis ka rääkimas Swedbanki investeerimiskonsultant Piret Tammkõrv oma kogemusest investeerimise ja säästmisega. Nädala jooksul õppisime erinevaid investeerimisviise, raha tunnuseid ja säästmismeetodeid.

Päeva ülesehitus

Tunnid algasid õpitu kordamise või eelmise päeva mõtete ülevaatamisega. Seejärel süvenesime uutesse teemadesse: vaatasime näiteks videoid meelerahufondi ja investeerimise kohta, koostasime vaadatu põhjal skeeme, mängisime rollimänge, analüüsisime aktsiate

hinnamuutusi läbi aegade. Veel võrdlesime erinevate pankade hoiustamistingimusi, nagu Swedbankis Rahakogu, SEB Rahakassa, Coopi Digikassa ja LHV Kogumiskonto. Läbi kogu kursuse oli väga oluline joon aktiivne kaasamõtlemine ja loov lähenemine.

Kuidas ja mida me õpime?

Õppimine toimus praktiliselt ja loovalt. Igas tunnis tegelesime kas videote analüüsimise, skeemide koostamise, rollimängude või rühmatöödega. Õppetöösse oli kaasatud palju inspireerivaid materjale, nagu näiteks Kristi Saare viis olulist investeerimisõppetundi, Swedbanki investeerimiskonsultandi Piret Tammkõrva praktilised soovituselised ning elulised stsenaariumid mängus „Mina ja elu ootamatused“. Õppisime ka, et rahal on erinevates keeltes kümneid nimetusi. Sain teada, et raha on midagi enam kui lihtsalt maksevahend. Uurisime selle ajalugu, vahetuskaubandust, rahareforme Eestis, Eesti Panga rolli ja juhtfigure. Rääkisime rahast kui väärtuse hoidjast, arveldusühikust ja investeerimisvõimalusest. Ka võltsingud ja rahahulga kontroll ei jäänud tähelepanuta.

Üheks suurimaks väärtuseks kursusel on praktilised investeerimisoskused. Kust alustada? Mis on meelerahufond? Millised on levinumad hirmud, mis takistavad investeerimist ja kuidas neist üle saada? Kõigile nendele küsimustele ja paljudele muudele sain ma kursuse jooksul vastuse. Veel arutasime, miks säästmine on oluline ja millal on tõesti põhjust finantspaanikaks. Eraldi huvitavaks osaks kursusest oli teema „bartertehingud“ – inimesed said kaupa kauba vastu vahetada. Uurisime ka, kuidas raha väärtus on ajas muutunud. Tegime ülevaate väärtipaberiturust, Tallinna Börsi toimimisest ja sellest, mis vahe on pulli- ja karuturul.

Kursuse lõpupoole analüüsisime pere-eelarve koostamist: millised kulud on vältimatud ja millised valikulised? Koostasime oma versiooni rahanduslikust elukaarest ja mõtlesime, kuhu võiks raha paigutada näiteks 10 aasta pärast. Uurime II ja III pensionisamba võimalusi, tähtajalisi hoiuseid, erinevaid pankade pakette ja rahakogumisvõimalusi.

Kokkuvõte ja persoonilood

Kursuse viimasel päeval pidi igaüks valima ühe persooniloo, kuulama selle läbi ja koostama kokkuvõtte koos isikliku arvamusega. See aitas näha, kuidas rahandusteemad puudutavad päriselt inimesi ja milliseid valikuid nad oma teekonnal on teinud. Veel näitas see, kui palju suudame meie saada nende jutust aru.

Lühidalt võib öelda, et see ei olnud lihtsalt „rahatarkuse“ kursus, vaid kursus, mis annab teadmisi kogu eluks. Nüüd ma tean paremini, kuidas oma rahaasju korda seada, kuidas mitte sattuda paanikasse, kui aktsiad kukuvad, ja miks säästmine pole ainult vanainimeste teema. Mina soovitatan seda kursust valida kõigil, kellel on vähegi huvi majanduse ja investeerimise vastu, või nendele, kes teavad, et ei suuda oma finantse korras hoida.

10 ASJA, MIDA KIRJANDUSÕPETAJA EI TAHA, ET SA TEAKS

ANNE LEE TIKS, G2C

Võru Gümnaasiumis oli esmakordselt võimalik osaleda valikkursusel nimega „10 asja, mida kirjandusõpetaja ei taha, et sa teaks“, mida viisid läbi Rahel Ariel Kaur ja Katrinka Savimägi.

Valikaine algas nagu enamik teisigi, enda tutvustamisega. Kuid lisaks tavapärasele nimi-ja-klass-küsimusele palusid Rahel ja Katrinka meil kõigil nimetada üks raamat, mida me oleme vihanud. See küsimus ei valmistanud kellelegi suuremat raskust ning juba tekkis esimene arglik mõttevahetus teemal, kas „Kuristik rukkis“ on hea raamat või ei ole. Kusjuures kõige tulisem vastasseis oli Raheli ning Katrinka vahel. Seda, kuidas nende arvamused alati ei ühti, ning sellest tulenevaid väikesi väitlusi/dialooge oli põnev jälgida terve kursuse jooksul.

Pärast tutvumist alustas Rahel kohe luulest. Ta selgitas luule mõistet ning alaliike, seejärel asusime juba luuletustega lähemalt tutvuma. Selgus, et on olemas veel kummalisemat luulet, kui võimalik tundus. Nii kummalist, et võib tekkida küsimus, kas tegu on üldse luulega. Luuletuste paremaks mõistmiseks proovisime moodustada ajatelge, iseloomustada luuletuse tegelasi – kui neid üldse oli – ning leida tekstist intertekste ehk viiteid millelegi tekstivälisele. Lühidalt öeldes tegelesime lähilugemisega. Järgmisel päeval uurisime natuke värsimõtte ning meetrikat, seejärel tutvustas Katrinka meile proosat. Tutvusime samuti erinevate näidetega ning proovisime neid analüüsida. Sel päeval selgitasid Rahel ja Katrinka ebausaldusväärsete jutustajate liike. Ebausaldusväärne jutustaja annab lugejale valeinfot ning võib seda teha nii tahtlikult kui ka tahtmatult.

Kaks esimest päeva olid kõige sisutihedamad, ent leiti piisavalt aega „Kuldvillaku“ mängimiseks. Kõige segadust tekitavamad küsimused olid ilmselt pop- ning popmuusikateemalised, sest selles valdkonnas tekitab kolm aastat vanusevahet päris suure erinevuse. Aga lõbus oli, ning see on ka midagi väärt.

Kolmapäeval jätkasime teoste analüüsimisega, pärast lõunat tuli meile oma töid ning tegemisi tutvustama Tartu linnakirjanik ja luuletaja Tõnis Vilu. Kohtumine toimus võrdlemisi vabas vormis, enne olime Drive'i dokumendis esitanud küsimusi, millele luuletaja vastas. Päeva lõpus alustasime valikaines osalejate lemmiklaulude kuulamise ning nende tekstide analüüsimisega.

Neljapäeva hommikul jätkus laulude analüüs, lisaks tutvusime lähemalt veel erinevate teostega. Alustasime ka esitluseks valmistumisega, nimelt pidime viimasel päeval esitlema teistele oma analüüsi mõnest teosest. Esitlust tegime paaris, enamik valis analüüsimiseks mõne luuletuse või lauluteksti. Nii lõppeski üks kirjandust täis valikainenädal Võru Gümnaasiumis.

Julgen seda valikainet soovitada, sest oli huvitav, ning juhul kui on mõttes, et võiks minna midagi kirjandusega seotut õppima, saab selle põgusa kokkupuute põhjal teadlikumalt otsustada. Soovitan seda ka juhul, kui on soov kirjandustunnis asjatundlikumalt hakkama saada või „tulistada“ kellegagi vaieldes kirjandustermineid. Siiski tuleb tunnistada, et valikaine pealkiri on pisut eksitav: mingeid suuri saladusi ma otseselt teada ei saanud. Siiski, mõte, et autori vaatepunkt ei ole teose analüüsimisel üldse oluline, on miski, mida kõik kirjandusõpetajad ei pruugi õigeks pidada. Arvan, et ehk võiks seda lähenemist kirjandustundides katsetada, lihtsalt selleks, et näha, mis saab.

ESMAABI

LISETE MERISTE, G2B

Lemmo Jonuks käis Võru Gümnaasiumis 3.-4. märtsil 2025 juhendamas esmaabikursust. Esimesel ja teisel päeval õppisime esmaabi ABC-d nii teoreetiliselt kui ka praktikas. Kolmandal päeval käisime Võru Päästeametis tuleohutuse koolitusel.

Esimesel päeval tegi Lemmo Jonuks meile selgeks, mis on esmaabi kõige olulisemad tunnusmärgid ehk esmaabi ABC. Sain teada, et kannatanuga tegeledes tuleb esmalt teha kindlaks tema hingamine, seejärel verejooks ning vereringe ja järgmisteks neuroloogia ja keskkond. Põhiasi, mis on esmaabi eesmärk, on siiski *safety* ehk turvalisus.

Jonuks rääkis meile alustuseks eluohtlikest seisunditest ja elustamisest. Sain teada, kuidas kontrollida elutunnuseid, mis on kliiniline ja mis bioloogiline surm, kuidas panna kannatanu stabiilsesse külgasendisse ja kuidas toimida šoki saanud inimesega. Lemmo Jonuks rääkis meile veel erinevatest traumadest, nagu näiteks luumurrud, verejooksud, haavad ja amputatsioon. Esitluse näitlikustamiseks kuvas lektor ekraanile pilte, mis minu jaoks olid väga häirivad. Jonuks hoiatas ette, et pildid pole nõrganärviliste jaoks mõeldud, ja soovitas neil klassist välja minna. Päeva lõpus saime harjutada nukkude peal, kellele pidime viis minutit järjest tegema südamemassaazi. Lisaks harjutasime teadvuseta inimese ülestõstmist ja äraviimist.

Teist päeva alustasime teooriaga. Lemmo Jonuks rääkis välistest faktoritest tingitud vigastustest. Sain teada, kuidas toimida olukorras, kus hingamisteedesse on sattunud võõrkeha, poomise ja kägistamise iseärasustest, põletustest, kuumarabandustest, elektritraumadest ja mürgitustest. Õppisin, kuidas peaks õigesti käituma ja mida

tegema, kui kunagi peaksin nende olukordadega kokku puutuma. Nagu eelmiselgi päeval oli iga trauma kohta pildid, mis olid väga häirivad. Järgmiseks sain teada, kuidas anda esmaabi erinevate haigusseisundite korral, nagu näiteks epilepsia, hüpoglükeemia, astma, minestamine ja südamelihase infarkt. Teooria lõpetasime kokkuvõtva testiga, mis näitab, et oleme esmaabi kursuse läbinud ja tunnistuse saanud. Päeva lõpus tegime veel praktilisi harjutusi, kuidas toimida hädaolukorras.

Kolmandal päeval viibisime Võru Päästeametis, kus saime teada tuleohutuse kohta, miks peaks iga kuu kontrollima suitsuanduri töötamist, ja räägiti ka tulekustutite erinevustest. Saime kõik kustutiga tuld kustutada ja tulekustutustekiga leeki peatada. Minu jaoks ei olnud see midagi uut, kuna olin juba varem neid katsetanud.

Mulle väga meeldis esmaabikursus, sest sain teada palju uut eluks vajaliku kohta. Õpitu tuleb mulle edaspidi kindlasti kasuks ja soovitan seda kursust teistelegi.

G2 RIIGIKAITSE

MARKUS MARK, G2C

Kolmanda perioodi valikainete nädalal toimus kõikidele G2 õpilastele Taara linnakus kursus „Riigikaitse“, mis andis ülevaate Eesti riigikaitse osadest ja palju praktilisi teadmisi. Kursust juhtis vanemveebel Ahti Pill.

Esimesel päeval toimusid tunnid, kus meile anti ülevaade kursusest ja tehti sissejuhatus Eesti julgeolekupoliitikasse ning viidi kurssi, kuidas rahvusvaheline julgeolekukeskkond seda mõjutab. Samuti tutvustati meile kaitseväeteenistust. Päeva lõpus tutvusime ka Taara linnakuga. Õpilased jagati õppetöö hõlbustamiseks gruppidesse, iga grupp läbis samad teemad, ainult et teises järjekorras.

Teisipäeval oli minu grupil topograafia, kus meid õpetati kaarti lugema ja kompassi kasutama, et lugeda kaardilt koordinaate ning neid sinna märkida. Peale lõunat kasutasime tundides õpitut Kubja metsas, kus me orienteerusime paaridena, kasutades kaarti ja kompassi.

Kolmapäeval õpetati meile esmaabi, erinevas olukorras käitumist ja esmaabi andmist. Mängisime läbi mitmed situatsioonid, panime õpitu proovile, et veenduda protsesside korrektsuses päästeahela toimimiseks. Lõunale järgnes linnaku sportimisvõimaluste tutvustus, näidati erinevaid võimalusi, mida ajateenija saab sportimiseks kasutada. Peale tutvustust panime end proovile üldfüüsilise testiga.

Neljapäeval oli meil relvaõpe, kus õppisime ohutult käsitsemata automaatrelva R-20, seda lahti võtma ja kokku panema. Õpetati ka õigeid laskeasendeid, mida kasutasime peale lõunat lasketiirus relvast laskmisel paukpadrunitega, sellele järgnes ka relva puhastamine.

Reedel olime aga kõik taas koos ning meile tuli siseturvalisusest ja elanikkonnakaitsest rääkima Päästeameti esindaja. Meile tehti selgeks õige käitumine erinevates häda- ja kriisiolukordades, viidi läbi töötube. Peale lõunat oli meil arvestustöö, mis võttis kokku kursuse vältel õpitu ja tehtu, töös olid küsimused iga läbitud teema kohta.

Kursus oli väga hariv, kuna riigikaitse on praegu aktuaalne teema. Kursuse vältel sai teha mitmeid tegevusi ja õppida palju teemade kohta, mis ajateenistuses ja mujal kasuks tulevad, õppetöö oli lõbus ja huvitav. Kursusel käsitletud teemadest võiks olla iga inimesel ülevaade.

VARIA

VABATAHTLIK PÄÄSTJA

KEIR-KENNETH LUMI, G2B

Vabatahtlik päästja osaleb iseseisvalt pääste- või ennetustööl, tunneb hästi päästevaldkonda, pakub kogukonnale turvatunnet, annab vajadusel abi ja juhiseid õnnetuse korral. Eestis on vabatahtlikul päästel väga suur roll kogukonnas, eriti maapiirkondades, kuna lähim kutseline komando võib asuda kümnete kilomeetrite kaugusel. Vabatahtlikud päästjad saavad tihti reageerida kiiremini ja jõuda sündmuskohtadele õigeaks ajaks. Statistika järgi jõudsid Eesti vabatahtlikud päästjad 2022. aastal esmase reageerijana 2079 väljakutsele. See kinnitab, et vabatahtlikel päästjatel on sageli võtmeroll sündmuskohale jõudmisel enne või koos kutseliste päästjatega, eriti piirkondades, kus professionaale on vähem.

Mina sain vabatahtlikuks päästjaks, kuna tunnen huvi päästevaldkonna vastu. Soovin saada kutseliseks päästjaks, mistõttu otsustasin alustada seda teekonda vabatahtlikuna, töö annab mulle võimaluse õppida erinevaid eluks vajalikke teadmisi, arendab meeskonnatööoskust ning kiiret otsustus- ja reageerimisvõimet. Mulle meeldivad väljakutsed, mis tekitavad pinget ja annavad kogemusi, ning soovin liikuda karjääriredelil.

Vabatahtliku päästjana on vaja erinevaid päästetöö oskusi, kuna vabatahtlik päästja võib osaleda ka iseseisvalt päästetöödel. Vabatahtlik päästja peab oskama kasutada päästevarustust, näiteks avada lukustatud uksi, inimeste päästmiseks rusudest või avariilistest masinatest on vajalik osata kasutada hüdraulilisi töövahendeid, leekide kustutamiseks tuleb kasutada joatoru, mis eeldab samuti teatud oskust. Oluline on meeskonnatöö, oskus kuulata ja täita kutseliste päästjate töökorraldusi, vastutada nii enda kui teiste turvalisuse eest. Vabatahtliku päästjana saab osaleda enamasti ühisvalves koos kutseliste päästjatega. Kuna kutselised päästjad on valves ööpäevaringselt, siis vabatahtlik päästja saab kokkuleppeliselt osaleda valvevahetuses. See võimaldab vabatahtlikul päästjal paindlikult planeerida oma tegevusi põhitöö kõrvalt.

Vabatahtlikuks päästjaks saamiseks peab olema vähemalt 18-aastane, vajalik on tervisekontroll. Vabatahtlik päästja peab olema aus, kohusetundlik, otsustus- ja vastutusvõimeline, hea koostööoskusega ning suutma langetada otsuseid oma pädevuse piires.

Mina alustasin vabatahtliku päästja koolitusega kohe, kui sain 18-aastaseks, pidin läbima koolituse, mis koosneb teooriast e-õppes ja praktilisest osast päästekeskuses.

Vabatahtliku päästjana tegutsemine on mind inimesena märgatavalt arendanud. Tänu erinevatele koolitustele oskan anda esmaabi ka nendel juhtudel, mis ei ole nii tavapärased, näiteks vingumürgituse korral. Olen omandanud teadmisi tuleohutusest, evakuaatsioonist ning sellest, kuidas käituda, kui õnnetus on juba juhtunud. Üheks kõige väärtuslikumaks oskuseks, mida see kogemus mulle on andnud, on meeskonnatöö. Päästjad peavad tegutsema koos, olgu siis tuttavate või täiesti võõraste inimestega. Ühtne tegutsemine ühise eesmärgi nimel on oskus, mis tuleb kasuks igas eluvaldkonnas.

Vabatahtlik pääste ei ole minu jaoks lihtsalt hobi, see on vastutusrikas panus kogukonna turvalisusesse. Mulle on see andnud nii praktilisi oskusi kui ka sisemist kindlust, et suudan tegutseda raskes olukorras ja olla abiks. Samal ajal on see aidanud mul areneda inimesena ja valmistanud mind ette ka kutseliseks päästetööks. Soovitan vabatahtlikku päästet kõigile, kellel on huvi päästevaldkonna vastu ja kes soovivad panustada oma kogukonna turvalisusse.

EKVAATORIPIDU - POOL GÜMNAASIUMI ON JUBA LÄBI!

KIRKE UDRAS, KERTU VAHER, G2B

30. jaanuaril toimus 11. lennu jaoks oluline sündmus – pool gümnaasiumiteest on läbitud ja selle tähistamiseks saime nautida ekvaatoripidu, kus astusime lennuna üheskoos üle ekvaatorijoone. Õhtut sisustasid põnevad esinejad, mõnus DJ ja muidugi hea seltskond.

Õhtu algas vestlusingiga, kus Kevin Marks rääkis meile oma eluteest, nimelt on ta ka ise õppinud Võru Gümnaasiumi majas, mis kandis varem nime Võru I

Põhikool. Edasi läks ta ülikooli, et siis tagasi Võrru õpetajaks tulla. Just gümnaasiumiajast jutustas ta meile oma raskustest, ta kinnitas, et kui praegu on raske ning on hirm tuleviku ees, siis elul on meie kõigi jaoks oma plaan olemas ning kõik laabub. Ta ütles järgmist: „Kui üks uks sulgub, siis teine avaneb,” nagu see juhtus meie kooli praeguses aulas renoveerimise käigus, kus müüriti kinni üks uks ja tehti uus kõrvale. Lusti pakkusid paar lõbusat seika tema kooliajast, ka õpetaja Argo Käpa oskas meenutada üht naljakat juhtumit tema lõpetamiselt.

Õhtu tegemised ei piirdunud vaid ühe esinejaga. Teisena astus meie ette Christina Kroon, ajuteaduse doktor, kes rääkis aju võimetest. Just meie vanuses on aju väga plastiline ning võtab vastu informatsiooni väga edukalt, ta pani ka rõhku sellele, et enda eest peab hoolt kandma. Kõige tähtsam on ikkagi see, mida kõik õpetajad on alati rõhutanud – füüsiline aktiivsus, head suhted, uni ning tervislik toitumine. Esineja jagas meile palju infot, aju kohta saime teada uusi ning ka üllatavaid fakte, nagu näiteks seda, et ärevushäired esinevad tihedamini just naistel. Esineja rääkis väga mõnusalt ning oskas vastata kõigile tekkinud küsimustele. Soovitame soojalt kutsuda Christina Krooni loengut pidama.

Vahepeal oli meil võimalus natuke hinge tõmmata ning nautida maitsvaid snäkke, mis olid valmis pandud. Aega anti selleks 10 minutit ja hilinejad pidid kogu lennu ees esitama laulu „Kauges külas”. Pärast seda naljakat sekeldust saime ühiselt astuda üle ekvaatorijoone. Pärast poole gümnaasiumitee ületamist nautisime muusikat, mida lasid DJ-d. Algu oli planeeritud mängida, kuid need jäid tantsimise käigus tagaplaanile ning otsustasime ühiselt hoopis muusikat nautida. DJ lasi meile laule, mis sobisid igale muusikamaitsele – nii ABBA-t kui ka

5MIINUST. Pidul kehtis oodatust pool tundi kauem ning õhtu lõpetasime Smilersi „Mojito“ saatel.

Täname oma lennukaaslasid ja korraldajaid, kes aitasid selle unustamatu õhtu ellu viia, innustame järgmisi lende kokku tulema ja nautima seda erilist hetke.

30. JAANUAR, EESTI KIRJANDUSE PÄEV

2023. aasta 30. jaanuarist on riiklikus tähtpäevade kalendris eesti kirjanduse päev, mis on ka lipupäev. Uue tähtpäeva eesmärk on väärtustada kirjanduse tüvitekste ja juhtida tähelepanu kirjanike rollile ja tänapäeva kirjandusele: olla põlvkondade ühendaja, sõnavara rikastaja, ümbritseva maailma mõtestaja. „Kirjanduse mõju inimeste vaimsele võimekusele ja kultuurilisele seotusele on ületamatu,“ võib lugeda kultuuriministeeriumi koduleheküljelt.

Eesti kirjanduse päeva on võimalik tähistada erinevatel viisidel. Meie koolis on korraldati sel aastal taas kooli aulas loomispäev „Eesti kirjandusmaastik“. Iga klassi esindus (ideaalis 2 kirjanikku + 2 kunstnikku) sai nimekirja

autoritest, kelle priinimi seostub mõne looduselemendiga, ja valimi tema teoste pealkirjadest, nagu näiteks **Kalju Lepik** („*Kerjused treppidel*“); **Olivia Saar** („*Lõvi Lõrr ja Jänes Jass*“); **Iko Maran** („*Tuline jäätis*“/„*Vabaduskiri*“); **Andrus Kivirähk** („*Jalutuskäik vikerkaarel*“/„*Konna musi*“); **Ellen Niit** („*Karud saavad aru*“/„*Oma olemine, turteltulemine*“/„*Midri-maa*“); **Mihkel Mutt** („*Hiired tuules*“/„*Kõik roosid ma kingiksin*“); **Mati Unt** („*Sügisball*“/„*Õös on asju*“/„*Kolm pörsakest ja hea hunt*“/„*Hüvasti, kollane kass*“); **Kalle Kurg** („*Sind ma tahan armastada*“/„*Tuul sosistab puule*“); **Lembit Kurvits** („*Lihtsate sõnade soojus*“/„*Loojangute kaunis maa*“); **Gert Helbemäe** („*Öö nõiapoes*“/„*Üleliigne inimene*“); **Kersti Merilaas** („*Antud ja võetud*“/„*Maantee tuuled*“/„*Pilli-Tiidu*“); **Karl Ristikivi** („*Lendav maailm*“/„*Sinine liblikas*“/„*Hingede öö*“); **Arved Viirlaid** („*Üks suveõhtune naeratus*“/„*Jäätunud peegel*“) jne.

Ülesanne oli ühistegevusena koostada neist postmodernismi võtmes („kasutan kasutatut“) oma tekst ja selle juurde illustratsioon ehk kanda teosed ühest kunstikeelest teise. Loomispäeval valmis kaheksa vaimustavat edasiarendust.

Abituriendid ja moodulkursusel osalejad koostasid ühele eesti kirjanikule, kes on teda vaimustanud, mõtlema pannud, ärgitanud edasi püüdma, tänukirja selle teose eest, mis on noorel inimesel tänase päevani meeles. Enim oldi tänulik A. Kivirähkile mitmetahuliste teoste eest, mis kutsuvad lugema neidki lapsi, kes lugemiste ei armasta; A. H. Tammsaarele, kelle epopöa „Tõde ja õigus“ aitab mõista, milliste raskustega tuli toime tulla ja kuidas see inimesi kujundas; E. Rauale „Sipsiku“ eest, teos kõnetas lapsi ja mõjutas nende mõtte- ja tundemaailma; V. Mikit, kes äratas huvi eestlaste väärtuste vastu, õhutas teadvustama oma soome-ugri identiteeti ja kuulumist

kaksikkultuuri. Kirjanikke, kes pälvisid tänu ja kiidusõnu oli palju.

USA LIITLASVÄELASED KÜLASTASID VÕRU GÜMNAASIUMI

KERT LESTBERG, 12H

Kolmapäeval, 12. veebruaril 2025 käis Võru Gümnaasiumis külas kuus USA liitlasväelast Diesel Forward Support Troopist. Viienda tunni ajal toimunud loeng andis õpilastele põneva sissevaate ameerika kultuuri, geograafiasse ning USA militaarvaldkonda.

Loeng oli jagatud kolmeks osaks. Esmalt tutvustasid külalised Madyson Walles, Daniel Gillespie, Eugene Herbert, Valeria Estevez, Avery Smith ja Nimalan Rajagopalan oma hobisid, pere- ja eraelu. Nad rääkisid oma hobidest, perest ja teenistusest, et näidata, et ka sõdurid on tavalised inimesed, eesmärgiga julgustada auditooriumi kaasa rääkima.

Järgmises osas keskenduti Ameerika geograafiale ja kultuurile. Sõdurid rääkisid, kust nad pärit on, selgus, et üks neist oli elanud 15 aastat Indias. Vestluses rõhutas iga sõdur, et tema kodukohas on parim toit. Ameerika sõjaväelased imetlesid Eesti koole, üks mainis isegi, et Võru Gümnaasium on kõige ilusam kool, kuhu ta oma jala tõstnud on, ja olid hämmingus, et VG polegi era-, vaid tavaline riigikool. Selgus, et USA-s tuleb hariduse omandamise eest maksta suuri summasid.

Kolmas loenguosa oli pühendatud USA sõjaväele. Külalised tutvustasid kuut USA sõjaväe haru, mille hulka kuulub United States Space Force ehk kosmoseharu. Samuti räägiti Eesti kõrgelt arenenud küberväejuhatusest, mis on ameeriklastele muljet avaldanud. Meelde jäi huvitav fakt, et

USA sõjaväel on isegi oma e-sportimeeskond, mis võistleb arvutimängudes – militaartegevus ei tähenda ainult roomamist ja tulistamist.

Kohtumine andis meile, õpilastele, väga huvitavaid teadmisi ja võimaluse arutada USA ja Eesti erinevuste ja sarnasuste üle.

PEGASUS

13. veebruaril oli taas jõudnud kätte loomingu jagamise ja nautimise aeg, mil VG sulesepad, värvinäpud, lauljad ja pillimängijad, digikunstnikud, ühesõnaga, loojad, kohtusid omaloomingukohvikus Pegasus.

Traditsiooni kohaselt tekitas õige meeleolu taustal lahti rulluv „Suur maalritöö“, rikkaliku laua oli katnud õp Veronika Popova. Kaunid hetked jäädvustas Henri Ausin (G2B), koosviibimist juhtis Merit Hass (12R), helipuldi taga oli õp Aare Rätsepp. Aitäh teile! Seekord oli Pegasus andnud tiivad tantsu-, filmi-, laulu- ja videokunstnikele ning pillimängijatele.

Hoogsa alguse tegi neiduderühm **ETNA** (juhendajad Pir**ET** ja Oksa**NA**; Kertu Vaher, Kirke Udras, Kaisa Kartau, Lota-Lee Lehemets, Helleri Hirv, Marie Martine Lupp, Elo Sarik, Gerli Kari) tantsuga „Talvelaul“, pakkudes loole oma ainulaadse tõlgenduse. VG segarühma **Hopser** samanimelise lumise videotervituse on loonud Renata Safina, Carol Lisett Rauba ja Karoliina Kruuse (juhendaja õp Anne Tolk). **Kailyn Aasa** on tantsinud 13 aastat, alustas Variatsioonides, tegeles iluvõimlemisega, kaks aastat on ta olnud Võru Tantsukeskuses treener. Kailyn esitas omaloomingulise tantsu „I can't pretend“.

Pegasuse algusaastatest on 10. klasside õpilased osalenud projektis „Luuletus videoks“, raamatuaasta tähistamiseks valmisid lühifilmid sel aastal rühmatöödena eesti poeetide talveluuletustest põhjal. Klassi parimad esitati kohvikulistele. Mingil hetkel hakkas maagia toimima – akna taga keerutas tuul lumehelbeid (tänavune talv on olnud pigem jahedamapoolse sügise/kevade nägu, sestap ka rõõm alanud lumemöllust).

Janar Karro 3D-animeeritud lühifilm „Teddy“ valmis praktilise tööna. Janaril kulus filmi tegemiseks 3,5 kuud, kokku 100 töötundi. Vaatajate silme all võttis karupoeg nõuks Kuule lennata ja ehitas selleks otstarbeks kosmoseraketi. Autor oli kasutanud Apollo 11 lennu märgilisi (inglisekeelseid) lauseid, mis kõlasid eetris 20. juulil 1969: „Hallo, Houston! Siin Vaikuse meri. Kotkas (kosmosemooduli nimi) on laskunud!“ ja „See on väike samm ühele inimesele, kuid suur hüpe kogu inimkonnale!“. 11. klassis kohustusliku UPT sooritamiseks valis **Sven Rasmus Konts** samuti võimaluse teha film „Stone Face“, mille treilerit publik ka näha sai. Autori sõnutsi on ta alati tahtnud filme teha, praegune oli üks lõbus loomeprotsess, milles löid sõbradki kaasa. Filmis on kaks võistlejat, kes kasutavad kaklemiseks lahtise käe lööki. Sven Rasmus on nii stsenaarist, operaator, produtsent, režissöör, kunstnik, monteeri kui ka näitleja ühes isikus.

Muusikamuusa Euterpe võis rahul olla: sel aastal mängiti erinevaid pille, esines kaks ansamblit ja muusikute duo. **Kert Malõgin** on 11 ja **Ander-Marcus Hõrak** 9 aastat õppinud Võru Muusikakoolis. Nad esitasid tuntud džässiloo, mille olid ümber seadnud saksofonile ja klarnetile. **Pilleriin Palok** mängis karmoškale Tuuli Pihlapi seades pala „Kirmask“, mis kõlab ka rahvamuusikapeol. Pilleriin on karmoškale mänginud juba 8 aastat. Kaunist muusikat pakkus **Sireliis Viiberg**, esitades Katri Rebase võluva kandlepala „Öö peegeldus rabajärvel“. Publikul paluti sulgeda silmad ja lasta end muusikal kaasa viia. **Kert Tammesoo** oli eelmisel aastal UPT tõttu „kohustatud“ Pegasusel üles astuma, sel aastal aga tundis ta sisemist sunni seda taas teha – nii tore kogemus oli olnud. Ta oli pikalt mõelnud, mis see võiks olla, õige idee tuli alles eelmisel nädalal. Kert rääkis, et ta pole käinud muusikakoolis ega tunne nooti, ent sest polevat suurt lugu

– Jimi Hendrix ei tundnud ka nooti! A. Schopenhauer väitis, et „kõik kunstid algavad muusikast“, nii ka kinokunst. Kert on Bondi-filmide fänn, sestap otsustas ta vahendada 2., „Armastusega Venemaalt“ muusikat.

VMK bänd (Anna E. Ago, Matthias Möttus, Karl C. Tamberg) pakkus mõnusa elamuse. Lavale astus teinegi muusikakollektiiv: Mehis Moor, Karl C. Tamberg, Hardi-Joosep Kongo, Luisa Johanson. Nad esitasid laulu, mille sõnade autor on **Karl Rehe**. Kirjandustunnis anti ülesanne kirjutada J. Rooste luuletuse „Rahvaloendaja“ käsitluse järel poeedile kiri – kas Eesti olud on tõesti nii masendavad? Karl kirjutas vastuseks teravmeelse luuletuse, mille sõnad meeldisid muusikutele niivõrd, et nad löid sellele viisi, mis haaras endaga kogu saali. Lõpus kõlasid hüüded „Autor! Autor! Autor!“.

Tehnoloogia ja loominguline eneseväljendus käivad käsikäes, praktilise tööna võib teha ka näiteks programmeerimisprojekti. **Kirill Kongo ja Markel Hanimägi** otsustasid luua liigiteatmiku „Elurikkus“, et saaks sisestada ladinakeelse nimetuse ja siis võtab „masin“ netist info ja pildi ja pakub kolme valikut, mis on pildil. Iga pildi jaoks teeb programm kolm päringut.

Pegasusele paneb igal aastal punkti **multi-kulti näidend**, tänavu oli see „Karupoeg Puhhi“ ikooniline stseen, kus Jänkule (Lasse Rihard Sissas) tulid külla Puhh (Renata Safina) ja Notsu. Nagu ikka, ei lahku Notsu enne, kui küsimusele, kas sul on veel midagi, tuleb eitav vastus. Ahnepäits jäi koopasuusse kinni ja teda välja tirima kutsuti appi liah (Alfred Hurt) ja tiiger. Laval kõlasid võro, soome, saksa, vene, prantsuse keel.

Aitäh osalejatele, kelle looming rikastas meie meeli ja lõi erilise atmosfääri. Suur tänu publikule – soe ja südamlük vastuvõtt lisas igale etteastele elu ja soojust. Aitäh

juhendajatele ja korraldajatele, kes panustasid ettevõtmise õnnestumisse aega, oskusi ja energiat. Kohtume järgmisel aastal taas omaloomingukohvikus Pegasus!

EV 107. AASTAPÄEVA AKTUS

21. veebruari hommikul kogunes koolipere aulasse, tähistamaks kodumaa sünnipäeva. Õp Silja tervitas kohalviibijaid ja andis sõna Hopserile. Kungla rahvas oli seekord tulnud kokku Suurele Munamäele. Vaatajate silme ees avanes päikese- ja värviküllane Eestimaa. Alen Veziko laulus „See maa“ (Anna Elisabet Ago) aga sootuks teine pilt: see maa pole üldsegi suur, puhub jäine tuul ja ometi on see maa kasvanud ja/või sündinud hinge. Segakoori esituses kõlasid eesti laulude kullafondi kuuluvad „Ta lendab mesipuu poole“ (J. Liiv; P. Sarapik) ja „Mu isamaa on minu arm“ (L. Koidula; G. Ernesaks).

Direktor Karl Kirt tervitas sünnipäevalisi ja rääkis praegusest olukorrast: Ameerika uued liidrid näevad maailma asju hoopis teisiti, seetõttu on õhus võimalus, et vägivaldsete saab kiusaja abil võidu, aga hirmul ei tohi lasta end üle võtta. Ärevus toidab pingeid, halvemal juhul kaob usk oma riiki, ent teist Eestit pole kusaagilt võtta. Mida laiem silmaring, seda selgem on ka ülevaade toimuvast. Areng toimub raskuste ületamise kaudu. Õpime endale, igaühel on oma püüdmised – minu sihid on mulle saavutamiseks.

Direktor andis kahele abituriendile üle kooli põhiväärtuste kandja tiitli, sel aastal pälvisid tiitli Kailyn Aasa ja Ats Uder. Mõlemat iseloomustavad hoolivus, püüdlikkus õppetöös, loovus, mitmekülsus.

Esiettekandele tuli moodulis „Mõtte lugu“ valminud lavakava noorte mõtetest. Nii mõnelgi keerleb peas plaan panna hõlmad vöö vahele ja minna siit ära. Noortele endale teeb samuti muret, et eakaaslased on nii sõltuvad nutiseadmetest – kõrvu jäi parafras „Noorus pole hukas, noorus on telos!“. Ei oskagi seisukohta võtta: üks silm naerab, teine nutab. Varsti on nemad oma suguvõsa peategelased. Noori painab hirm ebaedu, läbikukkumise ees, samas ei soovita elada kellegi teise standardite järgi. Kuidas toimida? Vanaema soovitas loe, loe, loe, et oskaks vahet teha õigel ja valel. Luges – ikka ei oska! Etenduse alguses visati õhku küsimus: miks 7-aastane eksib metsa ära, aga 6-aastane ei eks. Lõpus saime ka vastuse: 7-aastane vaatab aina ettepoole (tahvlile, tulevikku), 6-aastane aga vaatab iga natukese aja tagant selja taha. Aeg-ajalt tulebki aeg maha võtta, et suudaks taas lennata vabalt nagu lind.

EMAKEELEPÄEVA TAKISTUSRADA

ISABEL TIGASING, G2C

Reedel, 14. märtsil toimus Võru Gümnaasiumis esimest korda emakeelepäeva takistusrada. Selle korraldas meie kooli G2B õpilane Kadrija Prangele oma UPT raames juhendaja Annely Hindriksoni abiga.

Takistusrada algas kell 8.30 kooli aulas ja viie osaleva klassi võistkonnad olid vabastatud esimesest tunnist, et sellest osa võtta. Takistusraja eesmärk oli täita eesti keelega seotud 10 ülesannet. Iga ülesande jaoks anti viis minutit lahendamisaega.

Kui takistusrada algas, hakkasid kõik usinasti lahendama ülesandeid kõnekäändude Aliasest tänapäeva slängini, anagramme ja keelepuud – lusti jätkus terveks tunniks.

Eriti meeldis kõigile Alias, kus sai palju naerda, eriti siis, kui ei saadud aru, mida prooviti näidelda. Pärast pikka mõtlemist ja lahendamist olid kõik 10 ülesannet tehtud. Võitis G2C 80,5 punktiga; neile järgnesid G2A 74,5 punktiga ja G2B 70 punktiga.

Õnnitlused esikolmikule ja suur aitäh Kadrijale, kes sellise toredate ürituse korraldas. Auhinnad antakse üle

lennukoosolekul. Loodetavasti pole see viimane kord, kui meie koolis selline üritus toimub!

PLAYBACK-SHOW

20. märtsil tehti Võru Gümnaasiumis algust uue üritusega, nimelt toimus meie koolis esimest korda *playback-show*. Nimetus tuleneb ingliskeelsest sõnast *playback*, mis tähendab tõlkes „taasesitus“. Klassid ja koolitöötajad said ülesande jäljendada muusikavideote abil lauljat, bändi või artisti ja esineda kooli aulas 3-5-minutilise kavaga.

Ürituse eesmärk oli pakkuda üllatusi, elamusi ja rõõmuküllast õhtut; tugevdada klassi ühtsustunnet, arendada koostööd ja anda osalejatele võimalus arendada esinemisoskust ja loovust, seetõttu oli üks nõue, et osaleks kogu klass.

Laululugu tuli valida 2014-2025 ilmunud teoste hulgast, kindlasti pidi sellest loost olema ka muusikavideo. Neljaliikmeline žürii (õpetajad Eva-Liisa Andrejev ja Argo Käpa, C1C klassi õpilane Alfred Hurt ja Võrumaa

Arenduskeskuse spetsialist Kristi Vals) hindas lavakujundust, kostüüme, koreograafiat, sarnasust originaaliga ning üldmuljet.

Esitamisele tulid järgmised teosed:

- G2B – saate „Tujurikkuja“ paroodia A. Mattiiseni laulule „Ei ole üksi ükski maa“
- Õpetajad – Hellad Velled „Noorus“
- G2A – Little Big „Uno“
- G1A – Elina ja Stig / Märt ja Ott „Goodbye to Yesterday“
- 12H – Savikas feat. Kuzzer „Kaunis maa 2“
- G1B – Lovely Boyz „Broken Heart“, 5 MIINUST ja Florian Wahl „Pilates spiritual club“
- 12L – Nublu feat. Maria Kallastu „Push it“, Lolala „Krokodill Villi“
- 12R – Tommy Cash „Espresso Macchiato“

Publiku ja žürii lemmiku tiitli pälvis 12R-i esituses Tommy Cashi laul „Espresso Macchiato“.

VÕRUST JÕHVI – KOLM PÄEVA UUE KOOLIELUGA TUTVUMIST

KRISTIN KUURA, G2B

19.–21. märtsil osalesin koos Marleega huvitavas vahetusprogrammis: õppisime kolm päeva Jõhvi Gümnaasiumis. Selline võimalus avanes tänu 2023. aastal moodustunud aasta koolide võrgustikule, mis lubab õpilastel külastada ja õppida teistes aasta koolides.

Õõbisime nende päevade jooksul minu vanaema juures, soovi korral oleks olnud võimalik, et kooli esindaja aitab leida kohaliku pere, kes oleks meid majutanud. Mentorid olid meie sõbrad Jõhvi Gümnaasiumist, olen neile väga

tänulik, et nad leidsid aega meiega tegeleda ning tutvustasid kooli nii sõbralikult ja sisukalt.

Foto 1. Kristin Kuura ja Marlee Mark oma mentoritega

Jõhvi Gümnaasium erineb Võru Gümnaasiumist mitmel moel, näiteks vahetub neil tunniplaan iga nädal, koolikella ei ole ning õpetajatel ei ole kindlaid klassiruumi, nii et toimusid vene keele ja matemaatika tunnid toimusid samas klassiruumis. Minu meelest olid need erinevused alguses veidi ebamugavad ja harjumatud, kuid Jõhvi õpilaste sõnul muudab selline süsteem koolielu mitmekesisemaks ja huvitavamaks. Ka Jõhvi Gümnaasiumis tehakse liikumispause, kuid seal on need veidi erilisemad, nende kool on ringikujuline ja liikumispausi ajal kõndisid õpilased ringiratast, minule isiklikult see väga meeldis.

Foto 2. Öölaulupidu

Tunnid kestsid 70 minutit, umbes sama kaua kui Võru Gümnaasiumis, kuid need möödusid seal kuidagi kiiremini. Võib-olla oli see tingitud uuest keskkonnast ja elevusest. Igal päeval oli neli-viis tundi, välja arvatud reedel, mil oli vaid kolm tundi ja päev lõppes juba kell 12.30, see oli väga mõnus vaheldus. Võib-olla peaks ka Võru Gümnaasium sellist tunnijaotusplaani kaaluma?

Lisaks õppetööle oli meil võimalus osaleda erinevates huviringides. Marlee käis pärast tunde laulukooris, mina selles ei osalenud. Neljapäeva õhtul toimus aga öölaulupidu, erakordne ja meeldejääv sündmus. Kõik olid rõõmsad ja nautisid koosolemist. See oli uus ja väga ilus kogemus, mille eest olen siiralt tänulik. Lisaks oleks meil olnud võimalus osaleda ka rahvatantsuringis, kahjuks jäi tantsutrenn ära.

Need kolm päeva möödusid kiiresti. Olen väga rõõmus, et sain sellise kogemuse osaliseks, eriti kuna olen varem kaalunud õppimist just Jõhvi Gümnaasiumis. Kuigi kogemus oli vahva ja õpetlik, tunnen endiselt rõõmu ja rahulolu oma armsas Võru Gümnaasiumis õppimise üle.

SEB KOOLISAADIKUTE PROGRAMM

LAURA-LISANNE PAJU, G2C

Otsustasin kooliaasta alguses võtta osa SEB Koolisaadikute programmist, mille eesmärk on rahatarkuse edendamine Eesti noorte seas. Stuudiumist leidsin selle kohta infot ning siis ei jäänud muud kui kandideerida ja teiste seas silma paista. Programm on üles ehitatud nii, et osalejad omandavad teadmisi finantskirjaoskusest ja annavad seejärel kaasõpilastele selleteemalisi loenguid SEB poolt ettevalmistatud materjalidega. Mulle meeldib võimalustest kinni haarata, olla aktiivne ja oma rahaasjadest teadlik. Liitusin programmiga, soovides õppida midagi uut ja samal ajal ka ise anda midagi tagasi – ning just seda see kogemus mulle pakkus.

Arendasin kindlasti oma esinemisoskust ning muutusin kogu selle programmi vältel julgemaks ja enesekindlamaks. Enne igat loengut olin veidi ärevil, sest ei teadnud, kuidas seekord läheb või kuidas õpilased mind vastu võtavad. Aja möödudes olin juba kogenum ja pabistasin vähem.

Programmi läbimiseks pidi andma igast teemast vähemalt ühe loengu: isiklik finantsjuhtimine, investeerimine, pettused ja ettevõtlus. Andsin loenguid Võru Kreutzwaldi Kooli 7.b klassile ja Võru Gümnaasiumi G2-õpilastele. Minu lemmikloeng oli pettuste teemal, mis oli minu viimane programmis antud loeng ja mille andsin seitsmendale. See teema oli minu jaoks huvitav ja hästi edastatav, seega oli mul eriti hea seda loengut pidada. Sain õpilaste teadmisi

pärast loengut proovile panna ning lahendasime erinevaid küberturvalisuse mänge, et kinnistuksid teadmised ja oskused, kuidas pettust ära tunda.

Minu suurim kuulajaskond oli 37 õpilast – märtsis peetud investeerimisloengul meie kooli G2B ja G2C õpilastele. Rääkisin investeerimisest üldiselt, erinevatest varaklassidest ja investeerimispõhimõtetest, samuti sellest, millised on varaklasside riskid ja tootlus, kuidas raha säästa ja see kasvama panna ning kuidas põhimõttekindlalt tegutseda. Loeng sai mõnusalt head tagasisidet ja andis kõvasti motivatsiooni ka ise veel rohkem investeerimisega tegeleda.

Koolisaadikute programmi käigus sain targemaks, sihid rohkem paika ning julguse asju proovida ja katsetada. Antud programm tekitas minus suurema huvi käsitletud teemade vastu – osalesin majandusolümpiaadil, kus sain maakonna arvestuses kolmanda koha.

Tunnen, et see oli ideaalne võimalus tegeleda nende teemadega, mis mind ennast huvitavad. Loenguid andes olin justkui õpetaja rollis, ka see oli tore kogemus. Mulle meeldis näha, kui keegi kuulajatest oli teemast nii ägedalt huvitatud või kui keegi sai tänu minu õpetustele midagi uut teada.

Olen enda üle uhke, et võtsin ette lisaprojekti, millega sain oma panuse anda ja end paremini tundma õppida. Kindel on see, et mina õppisin selle programmi kaudu palju ka enda kohta. Sain aru, et olen tegelikult tunduvalt julgem, kui varem olin endast arvanud – see hakkas mulle silma, kui tulin nii-öelda mugavustsoonist välja.

Olen saanud võimaluse ja kogemuse eest väga tänulik. Sain seda kõike teha tänu vastutulelikele õpetajale ja minu SEB mentorile Delis Kruustikule, kes mind julgustas ja

inspireeris ägedaid asju korda saatma. Julgustan kõiki, kes soovivad uusi põnevaid väljakutseid vastu võtta, sellesamas programmis osalema.

Fotod: Laura-Lisanne Paju erakogu

HOPSERI JA HÄRMATISE LAAGER

KAREL KIMMEL, G2B

Osalesin VG ja MHG rahvatantsurühmade ühislaagris, kus õppisime uusi tantse tulevasteks esinemisteks ning kohtusime uute ja vanade sõpradega.

Laager algas 28. märtsil 18.00 Võru Kesklinna Koolis, kus mõlemad rühmad õppisid koos „Hiiumaa valssi“. Tantsu õpetasid meile Kaisa Hallop ja Elina Keerpalu, kes on Võru maakonna tantsupeo 2025 korraldajad, meie esineme seal selle tantsuga. Peale tantsimist mindi VG-sse õhtust sööma, õhtul treenisid mõlemad rühmad eraldi, et harjutada oma tantse. Vabal ajal toimusid ühisegevused, nagu tantsimine, laulmine ja seltskondlikud mängud. Mõlemad rühmad said võimaluse näidata, milliseid tantse nad õppinud on.

Foto: Katariina Needo

Järgmisel päeval algas laager hommikusöögiga koolis ning peale söömist tehti jälle eraldi trenni, et veelgi lihvida oma tantse. Peale tulid kõik aulasse kokku, et näidata, milliseid

tantse nad õppinud on, ning võib öelda, et isegi läks väikeseks võistluseks. Seal tantsiti „Tuljakut“, „Haanja miist“, „Pärast hommikusööki“ jne.

ERASMUS+ ÕPIRÄNDEL ITAALIAS

KRISTA KÖLLI-RAUD, haridustehnoloog

30. märtsist kuni 6. aprillini 2025 osales rühm Võru maakonna noorsootöötajaid ja haridustöötajaid õppereisil Itaaliasse, Torinosse. Õppereisi korraldas SA Võrumaa Arenduskeskus Erasmus+ õpirände akrediteeringu toel. Reisi eesmärk oli saada ülevaade organisatsiooni EduGamers tegevusest ning uurida, kuidas nad rakendavad videomänge ja nutiseadmeid haridus- ja kogukonnatöös.

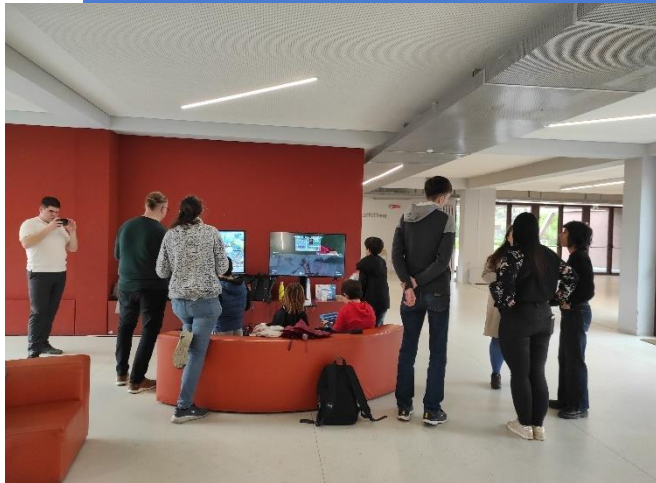
Torino on Põhja-Itaalia linn. Üks selle linna silmapaistvamaid paiku on Superga mäel asuv basiilika, kust avaneb ilus vaade linnale ja Alpidele. Superga nimi on seotud ka ühe Itaalia suurima sporditragöödiaga, 1949. aastal hukkus Superga mäe nõlval lennuõnnetuses kogu Grande Torino jalgpallimeeskond.

1. aprillil hommikupoole külastasime Cascina Falchera keskust, mis pakub mitmesuguseid töötubasid ja õuesõppeprogramme nii õpilastele, peredele kui täiskasvanutele. Sellel päeval toimus töötuba kerge intellektipuudega noortele. Üks rühm mängis koostööpõhist kokkamismängu, teine aga jalgpallisimulatsiooni. Töötoa lõpus arutati, kust ja kuidas saab videomänge alla laadida või osta. Videomängude abil toetati nende sotsiaalset kaasatust, arendati digioskusi, eneseväljendust ja koostöövõimet. Õhtupoole käisime Debouché Solidarity Condo kogukonnakeskuses Nichelinos, mis keskendus eakatele. Sel korral toimus videomängude töötuba ja mängiti peamiselt virtuaalset *bowling*-mängu, eesmärgiks oli parandada eakate digipädevust, soodustada suhtlemist, pakkuda lõõgastust ning stimuleerida kognitiivseid oskusi.

2. aprilli hommikul külastasime Europa Unita gümnaasiumi Chivassos, kus kohtusime humanitaarsuuna õpilastega. Toimus töötuba, mille käigus arutati videomängude rolli üle noorte igapäevaelus. Õpilastele anti võimalus mängida erinevaid mänge ning mängusessioonid vaheldusid rühmatööde ja aruteludega. Keskseks teemaks oli teadlik mängimine – kuidas mõtestada oma mängukogemust ning õppida selle kaudu. Kahjuks toimus arutelu itaalia keeles, mistõttu me ei saanud sisust täielikult aru.

Pärastlõunal külastasime Enrico Fermi põhikoolis asuvat EduGaming Zone'i – keskkonda, kus õpilased saavad täiskasvanu juhendamisel mängida. Sellised kohad loovad võimaluse arendada ka sotsiaalseid oskusi.

3. aprillil külastasime Avigliana avalikku raamatukogu, kus asub üks EduGaming Zone'i keskustest. See külastus näitas, kuidas raamatukogud võivad olla enam kui lihtsalt raamatute laenutamise kohad, nad võivad toimida ka digitaalse kaasamise, noorsootöö ja kogukondliku õppimise keskustena.

4. aprilli õhtul toimus None avalikus raamatukogus kaks tegevust: meie grupijuht Ele Laks tutvustas kohalikele noortele Erasmus+ ja rahvusvahelise mobiilsuse projekte, pakkudes ülevaadet võimalustest reisida ja õppida väljaspool kodumaad. Seejärel toimus töötuba „Well-played“, kus keskenduti videomängude teadlikule kasutamisele noorte digitaalse heaolu toetamisel. Iga mängusessiooni lõpus täitsid osalejad töölehe, mille abil analüüsisid oma mängukogemust - näiteks emotsioone, koostööd, raskusastet ja õpitut. See aitas noortel paremini mõista, kuidas mängimine mõjutab nende enesetunnet ja sotsiaalseid oskusi.

VG ÕPILASED SÜMFOONIA-ORKESTRI KEVADKONTSERDIL

MARKUS SAIA, G2B

12. mail kell 18.00 toimus Võru Muusikakooli saalis kevadkontsert, kus lavale astus sümfooniaorkester. Esinejate seas olid ka mitu Võru Gümnaasiumi õpilased, kes mängivad orkestris erinevaid pille ja õpivad muusikakoolis.

Kontserdikavas oli 15 pala, mängiti nii klassikalist kui ka filmimuusikat. Ettekandele tulid näiteks Mozarti „Figaro pulm“, Elgari „Nimrod“, Bizet' „Carmen“, Grieg'i „Mäekuninga koopas“ ning palad „Cinema Paradiso“, „Mission Impossible“ ja „A Tribute to John Williams“. Lisaks esitati eestikeelseid ja rahvalikke lugusid, nagu „Setu tants“, „Kui ma olin noor“ ja „Sind vaid kiidan“.

Võru Gümnaasiumi õpilastest olid orkestris viuldajad Anna ja Hanna-Maria, saksofonist Kert, trompetist Paul, löökpillide taga Karl Cristian, samuti Karolin, Krete, Kadi, Simo ja Ander-Marcus, kelle pillid varieeruvad eri pillirühmades. Nende kõigi oskuslik mäng andis oma osa orkestri täpsesse ja mitmekesisesse kõlapilti.

Publiku hulgas istudes oli rõõm kuulda tuttavaid meloodiaid. Minu jaoks oli kõige meeldejäävam lugu „A Tribute to John Williams“, see ühendab mitmete maailmakuulsate filmide muusikat ja tõi saali erilise, kergelt ulmelise meeleolu. See pala oli ühtaegu tehniliselt keeruline ja emotsionaalselt võimas ning orkestri esituses kõlas see tõeliselt muljetavaldavalt.

Kogu õhtu jättis väga positiivse mulje: hästi valitud kava, siiras esitus ja noorte muusikute pühendumus tegid sellest meeldejääva elamuse.

„DA VINCI GENIUS“ ELAMUSNÄITUS

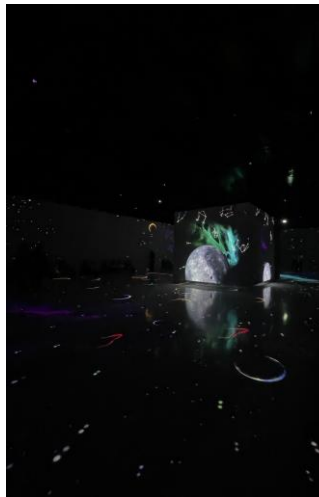
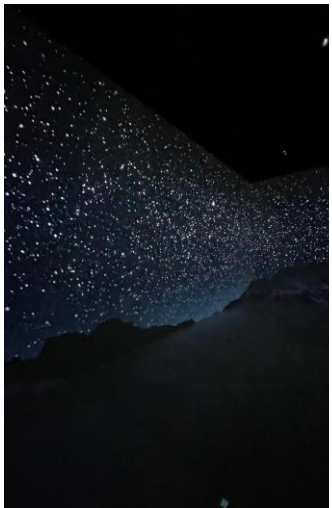
MILDRED LEENURM, G2C

22. mail külastas Võru gümnaasiumi XI lend Riigikogu ja elamusnäitust „Da Vinci Genius“, tegemist oli rahvusvahelise tunnustuse saanud interaktiivse projektorite valgusmänguga. Esmakordselt avati näitus aastal 2022 Berliinis; Eestis avati 25. aprillil. Näituse põhiorganisatori Linnar Viigi sõnutsi on näituse eesmärk

luua inimeste peas seoseid da Vinci ideede ning tänapäeva ühiskonna ja teaduse vahel.

Näitus ei saavutanud meie lennu jaoks oma eesmärki: meile ei selgitatud ei enne ega pärast, mida me nägema või aru saada oleks pidanud. Kogu näitusekülastus oli puhtalt eksperimentaalse kunsti nautimine ning sellega interaktiivselt toimetamine.

Näitus oli tõesti ilus ning hästi üles ehitatud, projektoritest kuvati pilt ruumi keskel oleva ruudukujulisse struktuuri, igasse nelja külge, nendest üks külge oli peegel. Kui kuvatav pilt oli ühtlane või ühtlase mustriks, siis sellises kinnises ja pimedas ruumis tekkis kiiresti vertiigo seisund, tundus, et kas ise kukun või liigub kogu hoone. Näitust oli huvitav jälgida ning oli teistmoodi tunne puutuda seinu ja näha, et sellele kuvatav pilt puutub puudutusega. Soovitan kõigil ise vaatama minna, mis seal teha ja näha saab.

RIIGIKOGU KÜLASTUS

RIHO MÄESAAR, G2B

Neljapäeval, 22. mail toimus Võru Gümnaasiumi G2 lennu õppekäik Tallinna, mille keskseks osaks oli Eesti Vabariigi parlamendi ehk Riigikogu külastamine. Meid võttis vastu endine Võru linnapea ning praegune Riigikogu liige Anti Allas, kes tegi meile põhjaliku ja hariva ülevaate nii hoonest kui ka Riigikogu igapäevatööst.

Õppekäik algas ajaloolise Riigikogu hoone tutvustusega. Anti Allas rääkis, kuidas hoone oli Katariina II ajal rajatud administratiivhoone, hiljem, Eesti Vabariigi algusaastatel, sai sellest Riigikogu kodu. Tänapäeval on tegemist muinsuskaitse all oleva ehitisega, mis tähendab, et hoonele ei tohi enam teha märkimisväärsed muudatusi.

Seejärel suundusime istungite saali, kus tutvustati Riigikogu töökorraldust. Anti Allas selgitas, et parlamendiliikmete istmed on paigutatud vastavalt erakondlikule kuuluvusele nii, et parempoolsed istuvad

saalis paremal, vasakpoolsed vasakul ning sõltumatud liikmed tagumises nurgas. Samuti saime teada, et tööpäevad kestavad esmaspäevast neljapäevani ning vajadusel võib tööpäev venida ka ööpäevapikkuseks. Töö hulk on suur, mistõttu jagatakse fraktsioonide sees ülesanded ära ning fraktsioonide koosolekutel tutvustatakse neid ka teistele liikmetele.

Põnev fakt oli, et Riigikogu liikme palk on 1,4 korda üle Euroopa keskmise ning paljud saadikud annetavad osa oma palgast heategevuseks. Samuti rõhutas A. Allas, et Riigikogu liikmel on parlamendis kõneldes immunitet, mis tähendab, et öeldu eest ei saa karistada ega kohtusse kaevata.

Anti Allas puudutas ka Eesti majandust ja maksupoliitikat, tuues välja, et Eesti on pikka aega toiminud suures osas Euroopa Liidu toetuste abil. Täna on aga toetused vähenenud ning riigil tuleb leida uusi võimalusi eelarve tasakaalustamiseks, näiteks makse tõustes.

Pärast sisukat ekskursiooni ja arutelu viidi meid konverentsisaali, kus saime esitada küsimusi ning arutleda veel nii poliitika kui ka Riigikogu töö üle. Samuti tutvustati meile Riigikogu erinevaid ruume, käisime ka Pika Hermannini tornis ning keldris.

Külastuse lõppedes pakuti meile lõunat, kus saime maitsta parlamendi igapäevast toitu. Pärast maitsvat lõunapausi tegime ühispildi ning soovisime Anti Allasele head aega ja tänasime teda huvitava päeva eest.

Sellela meie käigud ei piirdunud – suundusime interaktiivsele näitusele „Da Vinci Genius“, mis pakkus põhjaliku ülevaate Leonardo da Vinci elust, tema leiutistest ja saavutustest erinevates valdkondades. Näitus oli üles

ehitatud interaktiivselt, mis andis võimaluse ise avastada, kuidas töötavad da Vinci masinad ja mehhanismid.

Oli sisukas, hariv ja mitmekesine päev, mis pakkus teadmisi Eesti poliitikast ja ka inspiratsiooni maailma ühe suurema geeniusse tööde kaudu.

EESTI MAAÜLIKOOLI LOODUSTEADUSTE KOOL

PILLERIIN PALOK, G2C

Õppeaasta alguses pakkus bioloogiaõpetaja Marika Karden-Raud meile võimalust osaleda Eesti Maaülikooli loodusteaduste kooli kursusel, mida korraldavad bioloogid Juhani Püttsepp ja Eha Järv. Esmalt küll veidi kahtlesin, kas tahan endale kooli kõrvalt veel lisakohustusi võtta, kuid ülesanded, mida tuli lahendada, tundusid huvitavad ning nii võtsingi selle pakkumise vastu. Õppeaasta jooksul pidime lahendama kaheksa ülesannet erinevatest loodusvaldkondadest, lisaks ülesande kirjeldusele saadeti iga ülesande kohta ka videod, milles selgitati ja anti juhiseid, kuidas töid teha.

Esiteks pidime leidma Eesti loodusest sügisele iseloomulikke motive, hetki, neid pildistama ning hiljem kolmest väljavalitud pildist ühest kirjutama ka 1000-tähemärgilise teksti, mis kirjeldaks enda mõtteid, teadmisi, emotsioone seoses valitud pildiga.

Järgmine ülesanne oli kilomeetri-paari pikkuse matkaraja koostamine, kus oleks kolm-neli looduse poolest või kultuurilooliselt huvipakkuvat punkti, vaatamisväärsust. Mina tegin matkaraja oma kodukandis Setomaal ning punktideks võtsin maaparandushunnikud, kuhu veeti maaparanduse (maa põllumaaks sobilikumaks tegemine, näiteks kaevati kraave ja juuriti välja kände) ajal kokku kände, mulda jpm, Ulaskova tsässona (väike pühakoda Setomaa külades), Tsirgu männi ja selle juurde kuuluva Rootsi-aegse kalmistupaiga, vana talukoha, kus elas lapsena minu vanaisa ja kus teise maailmasõja ajal oli sakslaste sepikoda ja pisike staap.

Kolmandaks kirjeldasime eakat, vähemalt kümne meetri kõrgust puud. Kirjeldasime puu tüve (koor, korp, õõnsused, praod), võra (kuju; kuivanud oksad, tuuleluuda) ja elustikku puul, pidime pildistama ja püüdma määrata vähemalt üht sammalt puul või puu juures ja mõõtma ka puu ligikaudse kõrguse ja ümbermõõdu ning arvutama puu ruumala.

Järgmine ülesanne oli jalutuskäik koeraga. Kirja oli vaja panna koera nimi, kaal, tõug, vanus, sugu, pererahvas ja kirjeldada koera igapäevast eluolu, lisaks pidime koerast tegema ka ühe foto, jalutuskäigul pidime filmima paariminutilise video, jälgima koera käitumist ja proovima kommenteerida erinevaid seiku.

Viiendaks vaatlesime linde, kõigile looduskooli õpilastele saadeti Lüllemäe mahelambakasvatustalust pärit rasvaports, mille riputasime kohta, kus saaks seda iga päev silmas pidada. Mulle saadetud rasvaports linde ei

meelitanud ja otsustasin üles panna poest ostetud rasvapallid, neid sõid linnud hea meelega, kõige rohkem käis minu vaatlusajal söömas varblasi, teisel kohal olid rasvatihased.

Seejärel pidime teostama vähemalt kolm taevavaatlust ja Orioni ja Lõvi tähtkujude järgi hindama valgusreostust, selle hindamisel oli abiks leht „*Globe at night*“, kust leiab valgusreostuse kaardid, mida vaadeldava taevaga võrrelda. Lisaks sellele pidime kirja panema, mida me peale tähtede taevast nägime (meteoorid, virmalised, satelliidid, pilved), ja proovima selgeks teha teisigi tähtkujusid peale Orioni ja Lõvi, mina kasutasin tähtkujude määramisel appi Sky Map.

Foto: Pilleriin Palok. Pildil on minu koer Pipo.

Eelviimane töö oli vesiehitise kirjeldamine. Kirja tuli panna, kus vesiehitise paikneb, kust tuleb sinna vesi ja kuhu ära voolab, mis on ehitise ülesanne, kuidas ta toimib, milline on

SÕNAS JA PILDIS

VÕRU GÜMNAASIUMI PÕHIVÄÄRTUSTE KANDJA 2025 ATS UDER SÕNAS JA PILDIS

Lõpetasin Rõuge Põhikooli heade hinnetega ning alustasin õpinguid Võru Gümnaasiumis. Olin viimasel aastal ka õpilasesinduse juht ning Rõuge noortevolikogu esimees.

Esimesel gümnaasiumiaastal sain erakordse võimaluse osaleda Võru Gümnaasiumi segakoori koosseisus noorte laulupeol „Püha on maa“. See oli minu esimene laulupidu segakoori koosseisus, üldse aga kolmas.

11. klassis osales meie kooli segakoor 6.–10. märtsil Roomas rahvusvahelisel muusikafestivalil „Roma Music Festival 2024“, kuhu oli kutsutud külalisesinejaid üle Euroopa. Esinemiste vahel leidsime aega, et tutvuda legendaarse Rooma linnaga.

Käisin 2024. aasta kevadvaheajal koos sugulastega oma siiani lemmikreisil Tais, täpsemalt Pattaya linna ümbruses ja Koh Sameti saarel. Mulle meeldis väga kohalik värvikas kultuur ning ülimuhe kliima ja loodus.

Mind kutsuti tänutäheks aktiivse osaluse eest noortevolikogus Eesti Vabariigi 107. aastapäeval Võru linnapea vastuvõtule. Ürituse kava oli meeldiv kombinatsioon Hilario lauludest ja võimlemisklubi ning tantsutrupi esinemisest.

Fotod: Ats Uderi erakogu

KAYLIN AASA, KOOLI PÕHIVÄÄRTUSTE KANDJA 2025

Raske on valida vaid viis olulist/erilist hetke, aga siin on minu viis tähtsat hetke sõnas ja pildis.

VK Janika Võru jõulupidu aastal 2015, kus esinesin esimest korda individuaalse vabakavaga. Iluvõimlemine oli minu suur kirk – armastasin seda kogu südamest ja olin väikesest saadik kindel, et tegelen sellega elu lõpuni. See oli suur osa minu elust ja kindlasti ka osa sellest, kuhu olen tänaseks jõudnud. Olen väga tänulik, et sain selle alaga tegeleda mitu aastat – see õpetas mulle distsipliini, sihikindlust ja töökust. Kahjuks ei pidanud mu füüsis koormusele vastu ning ühel hetkel tuli langetada loobumise otsus. Kuigi see oli valus, ei kadunud liikumise ja laval olemise rõõm minu elust täielikult. Õnneks sain jätkata tantsimisega, mis aitas mul edasi liikuda ja hoida elus seda sisemist sära, mille iluvõimlemine kunagi süütas.

2018. aasta triatlon „Ironkids Estonia“, mis toimus Tallinnas, oli minu jaoks esimene tõeliselt suur ja uhke võistlus, enne seda olin küll osalenud mitmetel Meie Liigume sarja triatlonidel. Olin „Ironkids Estonia“ ajal 12-aastane ja üks nooremaid osalejaid distantsil 200 m ujumist, 10 km rattasõitu ja 1,5 km jooksu. See tunne enne starti – süda puperdas, närv oli korralikult sees ja mitu korda ütlesin vanematele, et äkki ma ikka ei lähe –, aga läksin ja jõudsin isegi lõppu!

Finišijoone ületamine andis meeletult hea enesetunde. See hetk jääb alatiseks meelde – usun, et siit saigi alguse minu armastus eneseületamise vastu.

Lõpetasin Võru Kesklinna Kooli 2022. aastal, samal aastal lõpetasin ka muusikakooli flöödi eriala. Ma polnud kurb, sest põhikooliaeg polnud minu jaoks pooltki nii lõbus kui gümnaasium on siiani olnud. Aga mäletan, et see oli esimene kord, mil tundsin veidi hirmu tuleviku ees. Ilma muusikakooli ja põhikooli lõpetamiseta ei oleks ma kindlasti siin, seetõttu on need etapid minu elus äärmiselt olulised.

Aastal 2023 saavutasime tantsutrupiga (umbes 40 tantsijat) Sloveenias võistlusel *"IDO World Street Dance Show Championships"* produktsiooni kategoorias võidu. See oli erakordne hetk, mil kogu raske töö ja pühendumine end ära tasus. Mäletan, kui rõõmsad ja lausa pisarateni šokeeritud me olime, kui kuulsime oma nime, kui esimene koht välja kuulutati. See võit süvendas veelgi minu armastust tantsu vastu ja motiveeris kõiki meid edasi liikuma ning uusi eesmärke seadma. See hetk jääb igaveseks meelde kui tõestus, et meeskonnatöö ja sihikindlus viivad kaugele.

Hooajal 2023/2024 lõin oma 7-liikmelisele rühmale tantsu „Peegli taga“. Olin väga üllatunud, kui pälvisin festivalil Koolitants 2024 eripreemia „Muusika ja koreograafia dünaamiline sümbioos“, mille andis välja Koolitantsu žürii. See eripreemia oli minu kui algaja koreograafi jaoks äärmiselt suur tunnustus, eriti, arvestades, et see oli minu esimene rühmatantsu koreograafia. Sain kinnitust, et olen tõesti valinud õige hobi, eriti raskel ajal, mil pidin toime tulema vigastustega, mis takistasid mul endal tantsurühmaga koos tantsida. Tantsu loomine ja oma ideede elluviimine oli omamoodi väljakutse ja väga inspireeriv kogemus.

Fotod: Kaylin Aasa erakogu

KRISTEN ROBIN MAST, 12H, VÕRU VALLA AASTA SPORTLANE 2025

Minuga tehti esimest korda elus intervjuu TV10 Olümpiastarti vabariiklikul etapil aastal 2020. Nendel võistlustel sain kõrgushüppes 3. koha. Mind intervjueris spordikommentaator Anu Säärits ning tundsin end nagu tõeline sportlane, kuna neid tegemisi kajastati ka televisioonis.

Väga olulist rolli mängib minu elus haridustee. Sellel pildil olen ma äsja lõpetanud Puiga Põhikooli, samal aastal alustasin õpinguid Võru Gümnaasiumis (2022). Suuresti tänu õpingutele Võrus olen jõudnud siia, kus ma praegu olen.

Sain Balti meistrivõistlustel kõrgushüppes kuldmedali, tol ajal oli see mul esimene medal nendelt võistlustelt (2023). Suurt rõõmu pakkus ka tulemus: tegin uue isikliku rekordi,

milleks oli 2.00 meetrit. See võistlus on mul eriti eredalt meeles.

Eesti meistrivõistluste kuld (2025). Ka see on võistlus, mida võib lugeda tõeliseks kordaminekuks, nimelt tulin täiskasvanute arvestuses esimest korda kullale. See võistlus on meeldejääv, kuna ettevalmistus oli sügisel väga kehv, sest treenida peaaegu ei saanud, aga ma olin selleks vaimselt valmis ja teadsin, mida pean tegema. Huvitavaks muutsid võistluse ümberhüpped kulla peale, mis lisas pinget.

Ma pälvisin Võru valla aasta sportlase tiitli (2025). Seda hetke mäletan väga eredalt, kuna see tuli mulle korraliku üllatusena, ma ei osanud nii suurt tunnustust oodatagi. Olen selle üle siiani väga õnnelik ja tänulik.

Fotod: Kristen Robin Masti erakogu

VAATA ROHKEM PILTE SIIT!

Koolilehe fotod, mille autorile pole viidatud, on
pärit kooli fotogaleriist.

	E	T	K	N	R	L	P	E	T	K	N	R	L	P	E	T	K	N	R	L	P	E	T	K	N	R	L	P	E	T	K	N	R	L	P	E	T	K		
August																																								
September	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30										
Oktoober			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31							
November						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30					
Detsember	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31									
Jaanuvar				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31						
Veebruar							1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28						
Märts							1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31			
Aprill			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30								
Mai					1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31					
Juuni	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30										
Juuli			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31							
August						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31				

	Nädalavahetus
	Vaheaeg, riigipüha
	Valikkursuste nädal
	Kokkuvõttev nädal
	Ümbervastamise aeg
	Olulisemad üritused

Õppenõukogud
11.12.25; 19.03.26; 13.04.26; 4.06.26; 18.06.26;

Kursuste kavade esitamine/täiendamine
5.09.2025

Sooritamata tööd saab õpilane järele vastata õpetajaga kokku lepitud ajal (üldjuhul kümne tööpäeva jooksul, kuid enne kursusehinde väljapanemist) pärast õpilase kooli naasmist. Mitterahuldavat hinnet saab õpilane ümber vastata õpetajaga.

Erandid G3 õpilastele: * kolmanda perioodi kursused lõppevad 10. aprillil 2026. a; * kolmanda õppeperioodi kursusehindeid ümber vastata ei saa; * täiendav õpe

Õpilaste vanemate koosolekud
9.09 (G1); 10.09 (G2 ja G3)

Lisainfo: gymnaasium@voru.edu.ee

Õppeperioodid
I periood: 1.09 - 30.11.2025
II periood: 1.12.25 - 06.03.2026
III periood: 09.03 - 09.06.2026

Kokkuvõttev nädal
17.11 - 21.11
16.02 - 20.02
18.05 - 22.05

Valikkursused
24. - 28.11
2. - 06.03
25.05 - 29.05 (Võru k, riigikaitse)

Koolivaheajad
20.10.2025 - 26.10.2025
22.12.2025 - 04.01.2026
23.02.2026 - 1.03.2026
13.04.2026 - 19.04.2026
10.06.2026 - 31.08.2026

Gümnaasiumi lõpuksamid
CAE - 21. - 22.03
eesti keel (kirjalik) - 13.04
inglise keel (kirjalik) - 27.04
inglise keel (suuline) 28. - 29.04
matemaatika (kirjalik) - 20.05
küpsuseksami arv - 01.-02.06

Kursusehinnete väljapanemine (tavaline koolipäev)
17.11; 26.11 (arvestused); 28.11 (valikkursused)
16.02; 4.03 (arvestused); 6.03 (valikkursused)
9.04 (G3 III periood ja kooliastmehinded)
18.05; 27.05 (arvestused); 29.05 (Võru k, riigikaitse)

Kursushinnete väljapanemine perioodi keskel (kaks kursust perioodis) (tavaline koolipäev)
8.10; 14.01; 8.04 (v.a G3)

Kursusehinnete järele- ja ümbervastamine (tavalised koolipäevad, v.a 8. - 16.06.26)
17.11 - 9.12; 16.02 - 17.03; 18.05 - 02.06 (v.a G3)
8.06 - 16.06 (G1 ja G2 täiendav õpe)

Ümber vastatud kursusehinnete väljapanemine
10.12; 18.03; 3.06

UPT (G2 õpilased)
okt algus - teema(valdkonna) ja juhendaja kinnitamine
nov algus - töö laiendatud kava esitamine
17.11.25 - töö laiendatud kava kaitsmine
03.02.26 - töö esimese versiooni esitamine juhendajale
17.03.26 - töö teise versiooni esitamine UPT koordinaatorile
mai algus - töö esitamine eelkaitsmisele, eelkaitsmine
mai lõpp - lõpliku töö esitamine, retsenseerimine
02.-03.06.26 - kaitsmine

Olulisemad üritused (vt lisaks kooli üldtööplaani):
25 - 26.08 Lennulaagrid (G2 ja G3)
29.08 Sissejuhatav päev G1 õpilastele
01.09 Õppeaasta avaaktus (kooli siseõuel)
01.10 Kooli 11. sünnipäev
03.10 Õpetajate päev
05.11 Johannese päev (kõik tunnid toimuvad)
20.11 Sügisene liikumispäev
21.11 Võru maakonna HaridusFest 2025
28.11 Quantum
18.12 Joulupidu
19.12 Jõuluaktus (lühendatud tunnid)
06.01 Kooli nimepäev
30.01 Eesti kirjanduse päev
13.02 Sõbrapäev, õpilasfirmade laad
16.02 Omaloomingukohvik "Pegasus"
20.02 EV108 aastapäeva aktus
13.03 Emakeele päev
16.-20.03 Õpilasarvutamise nädal
9.04 12. klassi tutipäev (kõik tunnid toimuvad)
10.04 12. klassi viimase koolikella aktus (G1 ja G2 tunnid toimuvad) (lühendatud tunnid)
05.05 Parimate õpilaste ja nende juhendajate tänuüritus
21.05 Kevadine spordipäev (G1 ja G2 õpilastele)
01.06 Ohutuspäev
05.06 Kooliaasta lõpuaktus (G1 ja G2 õpilastele)
19.06 12. klassi lõpuaktus (kell 14.00, kooli siseõuel)

DICTUM FACTUM

Väljaandja: Võru Gümnaasium
Seminari tn 1, 65608 Võru
Tel 5898 5104